

Egmond aan de Hoef

Plandocument Slotkwartier

deHollandsche

ALKMAAR

Egmond aan de Hoef

Plandocument Slotkwartier

Rapportnummer: 06.146

Project: Plandocument Slotkwartier

Opdrachtgever: Gemeente Bergen

Onderzoek: de Hollandsche Stadsherstel BV

© 2006 deHollandsche Stadsherstel BV

Nieuwlandersingel 77

1814 CL Alkmaar

telefoon: 072-512 13 14

fax: 072-511 61 91

email: hmv@dehollandsche.nl

internet: www.dehollandsche.nl

www.slotkwartier.net

Egmond aan de Hoef

Plandocument Slotkwartier

1	HISTORIE	2	13.3	Slotweg	41
2	INLEIDING	4	13.4	De Lamoraal	43
3	RUIMTELIJKE OPGAVE EN BELEID	6	14	UITVOERBAARHEID	46
4	PLANGEBIED	9	14.1	Maatschappelijk proces	46
5	PLANDELEN	11	14.2	Noodzakelijke omvang programma	47
6	VERKEERSONTSLUITING	12	15	TOERISME EN RECREATIE	49
7	RUIMTELIJK PROGRAMMA	15	15.1	Recreatieve aansluiting Stepping Stones	49
7.1	Wonen	15	15.2	Recreatieve aansluiting Netwerk Hollandse Kastelen	51
7.2	Werken en voorzieningen	16	15.3	Stepping stone Egmondermeer met recreatief transferium	52
7.3	Parkeren	16	15.4	Netwerk Sterke Werken	53
7.4	Inrichting openbare ruimte	16	16	ONTWIKKELING & REALISATIE	56
8	KASTEEL EGMOND	17	17	SAMENWERKING	57
9	SLOTPARK	20	18	SUBSIDIES	59
10	SLOTWEG	22	18.1	Dorpsvernieuwing	59
11	DE LAMORAAL	24	18.2	Wonen	59
12	OPENBARE RUIMTE	26	18.3	Groenverbetering en groenplan gemeente	59
13	BEELDKWALITEIT	34	18.4	Natuurbouw en gebiedsontwikkeling	59
13.1	Kasteelruïne	35	18.5	Restauratie en herbestemming monument(en)	60
13.2	Slotpark	39	18.6	Verbetering watersysteem, waterplan, baggeren	60
			18.7	Verbetering lichte recreatie-toervaart	61
			18.8	Toeristische infrastructuur	61
			18.9	Archeologie	61
			19	SAMENVATTING	62
			20	KAARTEN	63

1

HISTORIE

De Ruïne van Kasteel Egmond in het jaar 1645 op een tekening Roelant Roghman (collectie Teylers Museum)

Van Kasteel Egmond zijn sinds de opgravingen uit de jaren 1933-1935 de funderingsmuren gerestaureerd en herkenbaar in het water gelegen. Na de ontgraving lagen de funderingsresten diep onder het maaiveld en werd besloten om deze op te metselen tot ongeveer 0.30 m boven het toenmalige grondoppervlak.

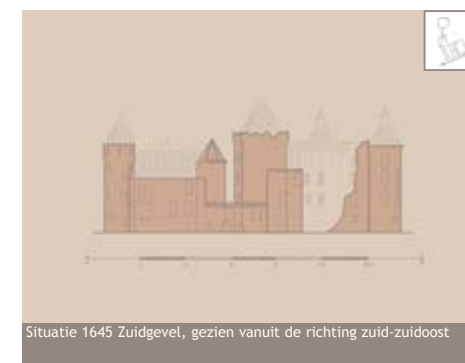
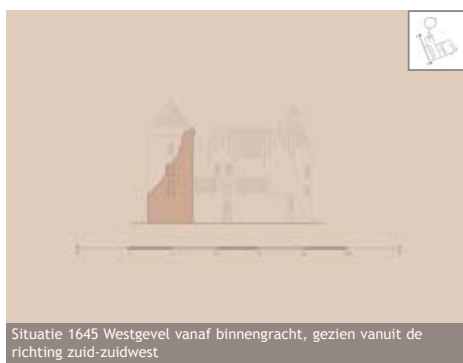
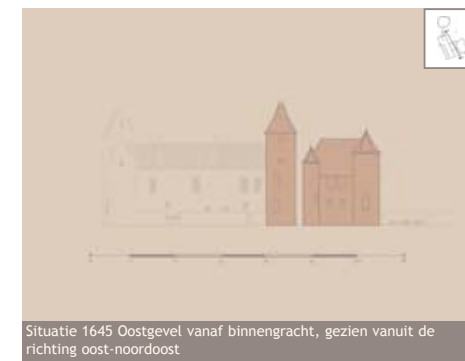
De auteur Arnold Burger vermeldt in zijn publicatie “Het kasteel van Egmond” (Schoorl, 1988) dat uit de funderingsresten moeilijk kon worden geconcludeerd wat er ooit op had gestaan. Belangrijke bronnen zijn de tekeningen van onder meer Roeland Roghman, Cornelis Pronk, Gilles de Saen en Jacob van Ruijsdael. Vrijwel al deze tekeningen dateren van na de grote verwoesting in 1573. Met name de tekeningen van Roghman uit 1645 geven een goed beeld van de staat waarin de ruïne van Kasteel Egmond op dat moment verkeerde. Burger: “Deze tekeningen zijn van hoog artistiek niveau en bouwkundig volledig betrouwbaar”. Het zou daarbij gaan om vier tekeningen die inzicht geven op het omvangrijke karakter van de kasteelruïne. Een waarlijk kasteelcomplex, bestaande uit drie onderdelen. Het oudste onderdeel uit het begin van de 13de eeuw betreft een ringmuur ('het rondel') met een diameter van ongeveer 28 m en een rondeeltoren.

Bij het rondel hoorde een voorhof waar zich het dagelijks leven afspeelde. Denkbaar is dat betreffende voorhof het gebied betreft waarop later het Kasteel Egmond verrees. Het terrein met een maximale breedte van ongeveer 65 m wordt in tweeën gedeeld door een afwatering of binnengracht. In eerste aanleg dateert het vierkante Kasteel Egmond uit de periode van ongeveer 1285-1330. Dan ontstaat o.a. de grote woontoren (het donjon met een hoogte van ongeveer 28 m) en naar het oosten en zuiden aansluitend muurwerk. In de volgende periode van ongeveer 1330 tot 1450 ontstaan de contouren van het vierkante kasteel met onder andere hoektorens, de rentmeesterstoren (hoogte ongeveer 34 m) en verblijfsruimten. Het kasteelcomplex bestaat dan uit drie gedeelten:

- het noordelijk gedeelte met rondel;
- het zuidwestelijk gedeelte met voorpoortgebouw, westvleugel en zuidvleugel. Het betrof accommodatie ten behoeve van grafelijk personeel, zoals soldaten, bedienden, raadsheren en schrijvers;
- het zuidoostelijk gedeelte met donjon, ingangsgebouw, ridderzaal, grafelijke oostvleugel en grafelijke zuidvleugel. Het betrof accommodatie primair bedoeld voor de kasteelheer en zijn adellijke gevolg.

Het slot, met uitzondering van de Rentmeesterstoren werd omstreeks 1800 gesloopt. De toren onderging hetzelfde lot omstreeks het jaar 1630.

Het kasteelcomplex in zijn huidige gedaante vormt het historische hart van Egmond aan de Hoef, geheel omgeven met water.

2 INLEIDING

SLOT OF KASTEEL?

In de directe omgeving van de fundamenteën van het voormalige Kasteel Egmond treffen we de naam "slot" samengevoegd tot termen als Slotweg en Slotkapel. In het standaardwerk *"Ruïnes in Nederland"*, in 1997 uitgegeven in opdracht van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, wordt consequent de aanduiding "Kasteel Egmond" of "kasteel" gehanteerd.

In *"Van Dale Hedendaags Nederlands"* wordt onder een kasteel verstaan een: *"versterkte, vooral middeleeuwse woning van een adellijke familie"*.

Het begrip "slot" wordt door Van Dale omschreven als: *"versterkt kasteel"*.

In Nederland worden voor kastelen zowel de term kasteel als slot gebruikt. We kennen het Kasteel Radboud en Kasteel Schagen, maar ook het Muiderslot en Slot Loevestein.

In het Plandocument Slotkwartier is getracht een zo consequent mogelijk onderscheid te maken tussen deze begrippen in samenhang met kasteel of slot.

Kasteel is steeds gebruikt in relatie met zaken die zich bevinden of zijn gedacht op de drie eilanden met de fundamenteën van Kasteel Egmond. In alfabetische volgorde kent het Plandocument de volgende termen: *kasteel, Kasteel Egmond, kasteelcomplex(en), kasteleilanden, kasteelfundamenteën, kasteelgebied, kasteelheer, kasteelhotel, kasteelontwikkeling, kasteelruïne, kasteelterrein, kasteeltoren(s)*.

Bij begrippen in de omgeving van Kasteel Egmond is het woord "slot" toegevoegd: *slotgebied, slotgracht(en), slothaven, Slotkapel, Slotkwartier, slotmarkten, Slotpark, slotpodium, Slotweg, Slotwegbebouwing, slotwinkels*.

De ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst Slotkwartier tussen B&W van Bergen en De Hollandsche op 12 januari 2006 markeerde de officiële start van planvorming en gebiedsontwikkeling in Egmond aan de Hoef.

Reeds vele jaren bestaat de behoefte om het historisch waardevolle Slotkwartier meer in het centrum van de belangstelling te plaatsen. Tot in de 17de eeuw werd het gebied gedomineerd door één van de meest omvangrijke kasteelcomplexen in Nederland.

Het (voorlopige) einde van deze dominantie volgde in 1793 met de verkoop van de ruïnes aan slopers. Uiteindelijk werd in 1832 de laatste toren - de Rentmeesterstoren - vrijwel geheel gesloopt op de nog aanwezige bouwresten na. Roemloos stak deze torenrest tot in de 20ste eeuw boven het maaiveld uit. Ook de slotgrachten waren inmiddels verland tot weiland. Economische crisis en werkloosheid in de jaren-1930 maakten de opgraving van de fundamenteën mogelijk, alsmede de heraanleg van de bijbehorende waterpartijen. Verdergaande plannen tot herbouw van het kasteelcomplex bleven steken. De fundamenteën werden eigentijds aangevuld tot een grondplan, dat als zodanig ook vandaag de dag nog herkenbaar is.

Ondertekening samenwerkingsovereenkomst. Op de foto van links naar rechts: de heer Zijp (de Hollandsche), burgemeester De Winter (Gemeente Bergen), gedeputeerde mevrouw Kruisinga (Provincie Noord-Holland), de heer De Boer (de Hollandsche) en Slotgids Adriaan Zoon.

In de na-oorlogse periode is de noordelijke en oostelijke omgeving van het kasteelcomplex aanzienlijk veranderd doordat de weilanden monofunctioneel met woningen werden bebouwd. Daarmee is het kasteel centraal komen te liggen in de bebouwde kom van Egmond aan de Hoef, met aan zuid- en westzijde de historische dorpskern. Toch heeft het slotgebied niet de werking van een centraal aantrekkingspunt. Het hart is leeg en klopt niet. Jarenlang is geprobeerd een meer dynamische aansluiting van het lege hart met de dorpsbebouwing te realiseren, met name ter plaatse van de Slotweg met zijn fraaie kleinschalige, historische bebouwing. Tot nog toe zonder resultaat. De kasteelfundamenteën temidden van water vormen een te marginaal centraal oriëntatiepunt voor de directe omgeving, toeristen en regio.

De gemeente wenst daarom een document waarin een visie wordt gegeven op de ruimtelijke ontwikkeling voor het slotgebied en omgeving. Vanzelfsprekend dient de bijzondere geschiedenis als uitgangspunt. Het doel is om het oude dorp en het Slotkwartier zodanig op elkaar te betrekken dat het Slotkwartier zowel voor de eigen inwoners, de regionale bevolking als voor de vele (bad)gasten een aantrekkelijk verblijfsgebied wordt.

Daarbij is ingezet op een geleidelijk ruimtelijk, programmatisch en maatschappelijk ontwikkelingsproces.

Twee primaire samenwerkingsverbanden - de coördinatiegroep en brainstormgroep - fungeren daarbij. De coördinatiegroep bestaat thans uit wethouder J. Mesu (voorzitter), ing. A. Kruijer (secretaris), drs. H.P.G. de Boer, W. Halfwerk, E. van Hout, en J.H. Zijp. De brainstormgroep is samengesteld uit bewoners en vertegenwoordigers van (maatschappelijke) organisaties in Egmond aan de Hoef.

Het voorliggende plandocument is een eerste resultaat van de inspirerende en constructieve samenwerking in coördinatie- en brainstormgroep, alsmede de ruimtelijke analyse door de Hollandsche in het kader van de gesloten Samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Bergen.

Brainstormgroep Slotkwartier met staand van links naar rechts: C. de Bruin, E. van Hout (voorzitter), Ing. A. Kruijer (waarnemer), mevrouw A. de Jong, J.C. van Beek, M.H. Mors, R. Leijen, H. van de Berg en G. Belleman. Zittend van links naar rechts: mevrouw Ir. L.A. Bungener, C.C.J. Olsthoorn en P. Lassooy. Ontbrekend op deze foto: mevrouw T. Olivier en de heren E. Groot en J. Hof.

Het belang van de hiervoor geschetste samenwerking is herkend door zowel de rijks- als provinciale overheid. In het kader van het Belvedere-beleid en de culturele planologie is door het Stimuleringsfonds voor Architectuur en de Provincie Noord-Holland een bijdrage geleverd.

Belangrijke punten in dit plan:

- Toegankelijkheid voor mindervaliden in het gehele gebied
- Gebruikmaking van duurzame (bouw)materialen
- Energiezuinig bouwen

Slotkapel met links het restant van de Rentmeesterstoren, omstreeks 1920

3 RUIMTELIJKE OPGAVE EN BELEID

Nota Ruimte, vastgesteld in 2006

Beleving en verbeelding door culturele planologie Provincie Noord-Holland (2005)

Agenda voor Omgevingsbeleid Provincie Noord-Holland (1998)

“De betrokkenheid van de belanghebbende partijen in een gebiedsgerichte aanpak een plaats geven, kijken naar kansen en niet bij voorbaat negatief en pessimistisch zijn. Samen verantwoordelijkheid nemen voor integraal resultaat - dat zijn voor mij de ingrediënten van gebiedsontwikkeling. Wanneer we die toepassen, kunnen vanuit verschillende disciplines en belangen dwarsverbanden worden gelegd en de juiste keuzes worden gemaakt.

Het past in mijn visie dat VROM in heel ons land zaken economisch en ruimtelijk in beweging brengt. Met als doel waarde te geven aan leefbaarheid, zodat mensen zich veilig en prettig voelen. Want laten we één ding niet vergeten - ruimtelijke ontwikkeling versterkt de leefbaarheid en economische potentie van een gebied. En daar heeft iedereen baat bij”.

Minister mevrouw Sybilla Dekker, toespraak 21 augustus 2005

De ruimtelijke opgaven van nu en morgen worden in toenemende mate vertaald naar duurzaamheid, kwaliteit, historie, structuur, identiteit en integrale veiligheid.

Primair vindt dat zijn neerslag in actuele beleidsdocumenten van gemeente, provincie en rijksoverheid.

Zo wordt in de Nota Ruimte de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland geformuleerd en zicht gegeven op de ruimtelijke bijdrage aan een sterke economie, een veilige en leefbare samenleving en een aantrekkelijk land. Het kabinet schept ruimte voor ontwikkeling uitgaande van het motto ‘decentraal wat kan, centraal wat moet’ en verschuift het accent van het stellen van ruimtelijke beperkingen naar het stimuleren van gewenste ontwikkelingen. De Nota Ruimte ondersteunt gebiedsgerichte ontwikkeling waarin alle betrokken partijen kunnen participeren. Op 27 februari 2006 is de Nota Ruimte formeel in werking getreden.

De komende periode zal het gedachtegoed uit de Nota Ruimte doorwerken in de totstandkoming van ruimtelijke visies van provincies en gemeenten. Belangrijk nieuw instrument in Noord-Holland is daarbij de culturele planologie. Culturele planologie wordt door de provincie omschreven als: “een interdisciplinaire aanpak, die leidt tot een sectoroverschrijdende en integrale benadering van ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij cultuur een inspirerende en richtinggevende invloed heeft op de inrichting van stad en land” (Provincie Noord-Holland, Nota Beleving en verbeelding door culturele planologie, Haarlem, juni 2005).

Bij culturele planologie gaat het - aldus de provincie - om een samenspel tussen de professional en mensen in de omgeving en dat in de ruimste zin van het woord: “het is dus zaak om in goed overleg met andere disciplines en omwonenden of gebruikers tot een uitkomst te komen die meer is dan de som der delen.

Dit alles met overeenkomstig doel als de Nota Ruimte, namelijk ertoe bij te dragen dat door ruimtelijke ontwikkelingen de kwaliteit en leefbaarheid in steden, dorpen en landschappelijke omgeving worden verhoogd.

Op deze ruimtelijke kwaliteitsbenadering is door de Provincie Noord-Holland overigens al in 1998 gepreludeerd, met de publicatie van de “Agenda voor Omgevingsbeleid”. Het betrof een discussiestuk met een Ontwikkelingsvisie voor Noord-Holland 2030.

Door middel van kaartbeelden worden de denkbare toekomstige ontwikkelingen aangeduid. Voor wat betreft Egmond aan de Hoef c.a. wordt aangegeven: “woningbouw in lage dichtheden”. Voor wat betreft de omgeving van Egmond aan de Hoef is de inzet “opwaardering binnenduinrand”. Met name betreft het daarbij het herstel van het “unieke watersysteem in de binnenduinrand”. Dat herstel kan wat betreft deze ontwikkelingsvisie hand in

"Als we uitgaan van de schoonheid, van de gebruikswaarde, de toekomstige waarde en de stevigheid van onze gebouwde cultuur, dan is die van de beleveniswaarde eigenlijk de laatste die een maatschappelijke betekenis en erkenning krijgt. Waarom is het belangrijk dat Nederland mooi Nederland is? Omdat het in de welzijnsbeleving en in de geestelijke gezondheidsbeleving van onze bewoners een zichtbaar teken aan aandacht is. Die aandacht wordt gevraagd en gemist! Die aandacht is dezelfde aandacht die gevraagd wordt voor de veiligheid.

Die veiligheid zit ook in het teken van de aandacht voor onze openbare ruimte. Ik denk vervolgens dat de aantrekkelijkheid van een regio of gemeente de bezoekwaardigheid vergroot, daarmee het toerisme en daarmee de regionale economie. Die twee argumenten zijn de bouwstenen van het culturele argument, dat tot op heden in onze landschappelijke inrichting te veel is veronachtzaamd".

Prof. drs. A.L.L.M. Asselbergs
Rijksadviseur voor Cultureel Erfgoed
tijdens het symposium op 15 juni 2005 in de Abdij van Egmond

hand gaan met het creëren van "nieuwe natuur". Het buitengebied is: "nodig als agrarisch productiegebied, maar ook als landschap en openheid, als culturele erfenis, als natuur, als 'zingeving' zelfs".

Het zijn de Provincie Noord-Holland en de Gemeente Bergen samen die het initiatief hebben genomen tot een cultuurhistorische atlas met en beschrijving van de ruimtelijke geschiedenis van de gemeente, en de vaststelling van cultuurhistorische waarden.

Tijdens een symposium in de Abdij te Egmond op 15 juni 2005 werd het eerste exemplaar van "Bergen, Lusthof, Een cultuurhistorische atlas", aangeboden aan wethouder Gerrit Valk (Gemeente Bergen) en gedeputeerde Ton Hooijmaijers (Provincie Noord-Holland). Tijdens het feestelijke symposium spraken onder meer Mr. Pieter van Vollenhoven als voorzitter van het Nationaal Restauratiefonds met een pleidooi voor cultuurhistorische landschappen, en prof. drs. Fons Asselbergs als Rijksadviseur voor het Cultureel Erfgoed met een betoog over het belang van cultuurhistorische waarden en gebiedsontwikkeling.

"Cultuur draagt bij aan het welbevinden van de mens. Cultuur verrijkt het dagelijkse leven en vormt een brug tussen mensen, heden en verleden, tussen mensen onderling, tussen jong en oud en tussen mensen en hun omgeving. Ik zie cultuur als een verbindende factor, die noodzakelijk is voor een leefbare maatschappij en omgeving.

Culturele planologie draagt in het bijzonder bij aan de herkenbaarheid en leefbaarheid van de omgeving. Culturele planologie zorgt voor betrokkenheid van burgers bij de vormgeving van hun leefomgeving".

Gedeputeerde mevrouw Rinske Kruisinga
in Beleving en verbeelding door culturele planologie

In de cultuurhistorische atlas wordt uitgebreid aandacht besteed aan Egmond aan de Hoef en haar landschappelijke omgeving, uitmondend in een aantal behartigenswaardige aanbevelingen.

Resumerend kunnen we uit de hiervoor aangehaalde beleidsdocumenten afleiden dat in Nederland na decennia van restrictieve ruimtelijke ordening weer mag worden nagedacht over ruimtelijke ontwikkelingen en ontwikkelingsplanologie. Fascinerend is dat we als algemeen aanvaard principe daarbij de worteling van nieuwe ontwikkelingen in de gegeven historische structuren willen herkennen. De historische structuren worden gelukkig weer steeds meer als uitgangspunt voor ontwikkelingen benut.

Dat brengt ons concreet naar de gestelde opgave voor het Slotkwartier, die als volgt kan worden aangeduid. De filosofie voor de toekomstige ontwikkeling van het Slotkwartier is gelegen in de voortzetting van de historische continuïteit.

Asselbergs stelde dat 'het grote publiek' steeds meer belang hecht aan het behoud van de culturele waarden. „Mensen willen niet langer versnippering en verrommeling aanzien. Er moet actie komen!” Volgens hem is er voor Bergen en de provincie nu geen weg terug. „Vluchten kan niet meer.”

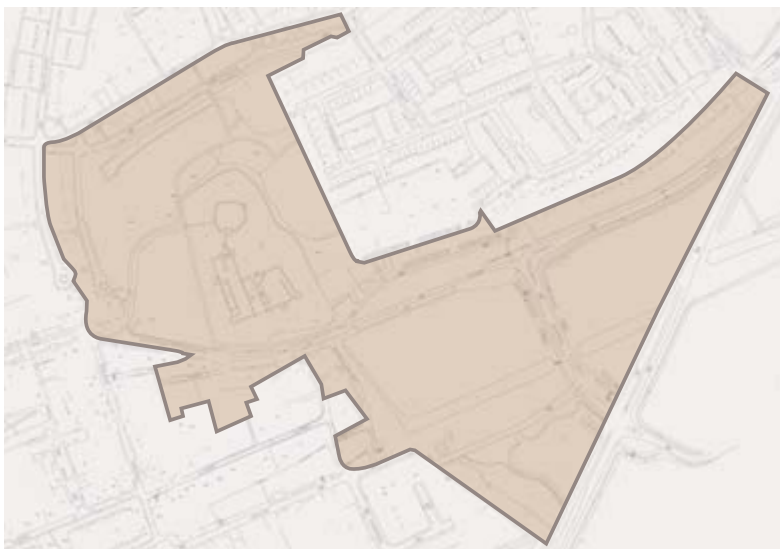
Sinds de 12de eeuw ontstond één van de grootste kasteelcomplexen in Nederland. Vanaf eind 16de eeuw begon een tegengestelde ontwikkeling met uiteindelijk in 1825 de vrijwel volledige vernietiging. Nu - aan het begin van de 21ste eeuw - ontstaat kennelijk de mogelijkheid van (her)ontwikkeling van het Slotkwartier en het realiseren van actuele en toekomstige functies in verbinding

met deze eeuwenlange geschiedenis en haar fascinerende ruimtelijke en historische sporen. Er wordt daarbij geen maximalisatie van deelbelangen nagestreefd, maar een optimale integratie tot een samenhangende situatie, waarin functie, cultuurhistorie en schoonheid - het harde en het zachte - met elkaar in evenwicht zijn. De kwaliteit van het integrale product en daarmee van Egmond aan de Hoef en de regio staat voorop.

Voortzetting continuïteit

4 PLANGEBIED

Het plangebied Slotkwartier

Het plangebied Slotkwartier omvat een totale oppervlakte van bijna dertien hectare.

Conclusies Brainstormgroep Slotkwartier

- Impact Slotkwartier van nationale betekenis voor Holland
- Slotkwartier centrale levendige plek van het dorp
- Eigen karakter dorp benadrukken

Het huidige procentuele bruto ruimtebeslag binnen het plangebied is als volgt:

Straten en wegen:	ca 12,00%
Bebouwing:	ca 1,25%
Water:	ca 17,00%
Terrein (aandachtsgebied planvorming):	ca 65,00%
Terrein (geen aandachtsgebied planvorming, o.a. Slotkapel):	ca 5,00%

In de cultuurhistorische atlas “Bergen, Lusthof”, zijn voor het Slotkwartier de volgende aanbevelingen geformuleerd:

De resten van het Slot van de Heeren van Egmond met de Slotkapel en het gebied eromheen, dienen bewaard te blijven. Dit zijn niet alleen belangrijke gegevens van de geschiedenis van Egmond, maar zijn voor de geschiedenis van Nederland belangrijke resten. Voor het behouden van de ruïne en de omgeving ervan moeten goede plannen gemaakt worden, waarmee (wellicht) ook de aantrekkingskracht van Egmond aan den Hoef voor toeristen kan worden verbeterd. Het gebied rond de ruïne is beschermd dorpsgezicht met enkele rijksmonumenten. Dit betekent dat er zorgvuldig met het gebied moet worden omgegaan, maar niet dat er geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn. Juist het aantrekkelijk maken van dit gebied kan een belangrijke impuls zijn.

Deze aanbevelingen in de cultuurhistorische atlas bieden waardevolle aanknopingspunten voor hernieuwde en toegevoegde ontwikkelingen. Het plangebied is verdeeld in de volgende vijf plandelen:

1	Kasteelruïne	10%	1.34.75 ha
2	Slotkapel	2%	54.50 ha
3	Slotpark	23%	2.93.63 ha
4	Slotweg	8%	1.06.88 ha
5	De Lamoraal	55%	7.00.58 ha
Totaal			12.90.34 ha

Deze plandelen worden apart vernoemd omdat zij zich qua ruimtelijke opgave van elkaar onderscheiden. Primair komt dat door de bestaande verschillen tussen de plandelen, die als uitgangspunt en leidraad voor de ontwikkelingsplanologie in het gehele plangebied fungeren. Vanuit deze ontwikkelingsplanologie kun je een karakteristiek van de ruimtelijke opgave aanduiden.

5 PLANDELEN

Plandeel Kasteelruïne

Bij de kasteelruïne is de ruimtelijke opgave als consolidatie en heroriëntatie te typeren. In feite bestaat er thans geen kasteelruïne, maar is de historische structuur van het voormalige kasteelcomplex vlak herkenbaar. De opdracht die moet worden beantwoord is welke ruimtelijke dimensie kan worden toegevoegd.

Plandeel De Slotkapel

De Slotkapel en het bijbehorende fraai begroeide terrein vormt een waardevol overgangsgebied naar het oude dorp Egmond aan de Hoef. In dit plandeel zijn geen ontwikkelingen voorzien, doch ligt de nadruk op consolidatie. Een gedachte is om de Slotkapel en kasteelruïne een visuele eenheid te laten vormen zonder het besloten karakter van de kapel teniet te doen.

Plandeel Slotpark

Het plandeel Slotpark vormt het overgangsgebied naar de noordelijke en oostelijke na-oorlogse woningbouwontwikkelingen. Enerzijds wordt getracht de relatie met de kasteelruïne te versterken. Anderzijds wordt nagegaan welke ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden tot een versterking van de samenhang binnen het plandeel zullen leiden.

Plandeel Slotweg

Bij het plandeel Slotweg ligt het accent op consolidatie en herbestemming. Op beperkte schaal wordt daarbij inbreiding van woonfuncties voorzien, geheel in lijn met de kleinschalige ruimtelijke articulatie van de ruimtelijke structuur.

Plandeel De Lamoraal

De Lamoraal - thans een weilandgebied met agrarische functie - vormt tenslotte vooral een landschappelijke uitdaging, waarbij nieuw evenwicht denkbaar is tussen groene en watergeoriënteerde natuurontwikkelingen, aangevuld met een extensieve inpassing van ecologische bebouwing. Betreffend plandeel is een belangrijke groene schakel naar het aangrenzende buitengebied.

Muurwerk van kasteel Egmond

Slotkapel

Slotpark

Slotweg

Weiland De Lamoraal

6 VERKEERSONTSLUITING

Bijzondere aandacht vergt de verkeersontsluiting van het plangebied. Het gaat daarbij om de kwaliteit van de verkeersontsluiting, in relatie tot de te realiseren ruimtelijke kwaliteit in het plangebied. Verder betreft het een zodanige verkeersgeleiding dat overlast voor omwonenden wordt voorkomen.

Conclusies Brainstormgroep Slotkwartier

- Kalkovensweg door de weilanden opheffen
- Bij bussluis toegang woongebied maken
- Bij Mosselaan het bedrijventerrein ontsluiten

Momenteel zijn bij de Provincie Noord-Holland verkeersplannen in procedure om de verkeerssituatie op de Hoeferweg te verbeteren en de veiligheid te vergroten. Het kruispunt Hoeferweg / Kalkovensweg vormt daarbij helaas geen punt van aandacht. Desondanks wordt het in het kader van de planvorming voor het Slotkwartier relevant geacht om aandacht voor de gegeven situatie ter plaatse van de Kalkovensweg te vragen. De Kalkovensweg doorkruist namelijk onnodig het plandeel De Lamoraal waardoor een aansluitende landschappelijke ontwikkeling wordt bemoeilijkt. Alternatieve ontsluitingen zijn mogelijk.

Ronde N512 - Sabine van Beierenlaan

Mogelijke ontsluiting van N512 naar Sabine van Beierenlaan

Het noord-oostelijke woongebied kan uitstekend worden ontsloten ter plaatse van de huidige bussluis tussen de Hoeferweg en de Sabine van Beierenlaan. Indien ter plaatse de bussluis zou worden vervangen door een rotonde kan het bestemmingsverkeer ongehinderd de wijk via de kortst mogelijke verbinding bereiken. Het uitgaande verkeer uit het zuidelijke plangebied kan eveneens via de Slotweg de rotonde en Hoeferweg bereiken.

Inkomend verkeer naar het Slotkwartier vanaf de Herenweg (N511) via de Slotweg naar het Slotkwartier

Nu zijn de belangrijkste ontsluitingen voor inkomend verkeer naar het Slotkwartier vanaf de Herenweg (N511) via de Slotweg (eenrichtingverkeer) naar het zuidelijk gedeelte van het plangebied, en via de Prinses Beatrixlaan naar het noordelijk gedeelte van het plangebied.

Slotweg, inkomend verkeer

Prinses Beatrixlaan

Uitgaand verkeer richting Hoeverweg (N512) via de Kalkovensweg

Voor uitgaand verkeer richting Hoeverweg (N512) dient met name de Kalkovensweg. De Kalkovensweg vormt tevens de toegang vanaf de Hoeverweg naar het noord-oostelijke woongebied van Egmond aan de Hoef. Datzelfde geldt voor verkeer via de Kalkovensweg en Lamoraalweg naar het bedrijventerrein.

Kalkovensweg, gezien vanaf de N512

Kalkovensweg doorkruist plandeel De Lamoraal

Mosselaan, richting N512

Mogelijke verkeersontsluiting van N512 naar Mosselaan

Kalkovensweg tussen N512 en Slotweg kan worden opgeheven

Oostelijk gedeelte Lamoraalweg kan worden opgeheven

Het bedrijventerrein kan worden ontsloten ter plaatse van de Hoeverweg en Mosselaan. Ook daar is voldoende ruimte om bijvoorbeeld een rotonde aan te leggen zodat het bestemmingsverkeer met de kortst mogelijke verbinding het bedrijventerrein kan bereiken. Het positief gevolg van beide nieuwe ontsluitingen vanaf de Hoeverweg is dat het gedeelte Kalkovensweg tussen de Hoeverweg en de Slotweg kan worden opgeheven.

Dat scheelt bovendien een lage doorvaart in de Hoevervaart. Dat geldt eveneens voor de oostelijke circa 125 meter van de Lamoraalweg. Het gunstig gevolg daarvan is dat het plandeel De Lamoraal een landschappelijke en ruimtelijke eenheid wordt, zonder doorsnijdingen van hoofdontsluitingswegen.

Ronde N512 - Mosselaan

7 RUIMTELIJK PROGRAMMA

In dit hoofdstuk wordt een indicatie gegeven van het ruimtelijk programma dat in het Masterplan wordt uitgewerkt.

Conclusies Brainstormgroep Slotkwartier

- Beïnvloeden plannen provincie bij de herstructurering van de N512
- Lage parkeernorm en/of parkeren op eigen terrein
- Organiseren middeleeuwse markt, ambachten, spelen in het volgende zomerseizoen
- Functiemenging met wonen
- Woonruimte met zorgpunt voor ouderen
- Woonruimte met kinderopvang voor starters

7.1 Wonen

Flexibiliteit is het sleutelbegrip voor het wonen in het plangebied. Maatschappelijk ingegeven omdat de bevolking meer divers en welvarend is geworden. De samenleving is meer pluriform en diffuus geworden. Daardoor neemt de vraag naar identiteitsvolle woonmilieus toe, met enerzijds een dorpskerngebonden gemengde dichte en afwisselende bouw, en anderzijds een landschapsgeoriënteerde, groene en relatief verspreide bouw. Belangrijk is het scheppen van samenhang en evenwicht tussen de relatief hoge dichtheid van het dorpscentrum en de ruimte in de woning en de woonomgeving.

De besteding van toenemende vrije tijd, het werken aan huis en de individualisering vergen meer ruimte dan voorheen. Belangrijke bouwstenen voor deze ruimtelijke samenhang zijn de culturele en sociale cohesie van de dorpskern en de daaraan te ontleenen identiteit. Daarmee is de ruimtelijke inrichting een belangrijke kwantitatieve en kwalitatieve opgave. Wonen in of nabij het dorpscentrum betekent ruimte creëren voor diverse doelgroepen en voorzien in hoogwaardige levensloopbestendige woonkwaliteit, zowel voor wat betreft de woning als de woonomgeving. Speciale aandacht kan worden besteed aan starters op de woningmarkt en ouderen.

Landschapsgeoriënteerde verspreide bebouwing

Zorgloket als relatie tussen zorg en wonen

Nabijheid kinderopvang

De relatie tussen zorg en wonen verdient op een centrumgeoriënteerde locatie aandacht, omdat zorgvoorzieningen aldaar binnen handbereik liggen. De gezondheidszorg vermaatschappelijkt met als gevolg dat zorg meer dan voorheen naar de woning en woonomgeving kan worden gebracht. Het belang van een duurzaam en levensloopbestendig huis op maat wordt door de bereikbaarheid van zorgcomponenten en zogenoemde gemaksdiensten verder vergroot. Voor starters op de woningmarkt is de nabijheid van kinderopvang en scholen van belang.

Voorzien worden diverse woonmilieus. Het programma wonen sluit aan bij de Regionale Woonvisie Noord-Kennemerland die als voordracht in mei 2006 aan Provinciale Staten van Noord-Holland is aangeboden. Voor Noord-Kennemerland is voor de periode 2005-2015 een minimum woningbehoefte voorzien van 15.100 wooneenheden. Geconstateerd is dat de regio Noord-Kennemerland voor deze periode een bouwopgave van 18.423 woningen heeft opgevoerd. Daarvan is 55% gepland in bestaand bebouwd gebied, waartoe ook de dorpskern van Egmond aan de Hoef wordt gerekend.

Uitspanning

7.2 Werken en voorzieningen

Zoals eerder in het woningbouwprogramma aangegeven, wordt ingezet op een grote mate van flexibel bouwen, hetgeen mogelijkheden opent voor werken aan huis en werkateliers. Belangrijke factor van werkgelegenheid vormen de recreatieve verblijfsvoorzieningen in het plangebied, met name de hotelfunctie c.a., uitspanning en terras(sen). Gericht op toerisme en recreatie zijn ook functies, zoals een bezoekerscentrum waar de historie van het Slotkwartier in beeld wordt gebracht, zo mogelijk in

combinatie met kleinschalige slotwinkels en thematische slotmarkten. Ruimtelijke faciliteiten in de openbare ruimte kunnen worden geboden voor een slotpodium en genoemde thematische slotmarkten op het gebied van streekproducten, boeken, brocante, middeleeuwen, kunst en de Nacht van het Kasteel.

7.3 Parkeren

De kwaliteit van het ontwerp wordt mede ontleend aan een parkeervoorziening, zowel voor bewoners en werkenden, als voor bezoekers. Echter moet ook worden gekeken naar de overlappingsmogelijkheden tussen parkeerplaatsen voor bewoners, bezoekers en werkenden. Niet op elk tijdstip van het etmaal is de parkeerintensiteit voor deze categorieën gebruikers gelijk. De parkeervoorziening kan tevens dienen voor het stallen van fietsen e.d. De meest voor de hand liggende ontsluiting is vanaf de oude Hoeferweg. Voor de

toekomstige bezoekers aan de slotmarkten e.d. is een goede parkeervoorziening onontbeerlijk. Tijdens de fase van het Masterplan komt zicht op het exacte ruimtelijke en functionele programma voor het plangebied Slotkwartier. De voorstellen in het huidige plandocument zijn zodanig dat rekening kan worden gehouden met de ontwikkeling van een parkeervoorziening. Daartoe wordt niet alleen de meest optimale locatie bestudeerd, in relatie met het totale ruimtelijke programma, maar ook wordt nagegaan hoe de ontsluiting ervan het beste kan worden gerealiseerd.

Groen is belangrijk in het Slotkwartier

7.4 Inrichting openbare ruimte

De openbare ruimte en de cultuurhistorie zijn de dragers van het plan. De zorg voor de openbare ruimte maakt dat een ruimtelijk ontwerp niet een compositie van objecten is maar de organisatie van de open(bare) ruimten. De openbare ruimte is de sociale ruimte. Groene locaties, oevers en terrassen zijn de ontmoetings- en rustplekken bij uitstek, de woonkamers van het dorp. Het gebouwde vormt de wanden van deze kamers. Componenten als bestrating, groen, verlichting en straatmeubilair bepalen voor een belangrijk deel het beeld en moeten, naast hun functionaliteit, afgestemd worden in vormgeving voor een samenhangend ruimtelijk en architectonisch beeld. Er zal extra aandacht uitgaan naar het type bestrating en/of halfverharding. Gestreefd wordt naar hoogwaardige onderhoudsvriendelijke materialen en vooral duurzame materialen die het milieu zo weinig mogelijk belasten. De inzichtelijkheid en herkenbaarheid van de ruimtelijke structuur van de openbare ruimte wordt versterkt door samenhang aan te brengen in bestratingen, verhardingen, routemarkering en woonmarkering. Uiteraard dient de maaiveldinrichting te voldoen aan de bereikbaarheid voor brandweer, politie, verhuis- en ziekenwagens.

In de openbare ruimte voor het Slotkwartier speelt groen een belangrijke rol. Zowel met betrekking tot beeld en gebruik als met betrekking tot natuurwaarde. Groen is op verschillende manieren aanwezig, van grote publieke structuren tot kleine privé-hoven. Aandacht zal worden geschonken aan de fysieke beveiligingsmogelijkheden van bepaalde delen. De openbare ruimte dient ook als drager voor voorzieningen, zoals de eerder genoemde slotmarkten en bijvoorbeeld het realiseren van een beeldenroute.

8 KASTEEL EGMOND

Het kasteelcomplex in zijn huidige gedaante vormt het historische hart van Egmond aan de Hoef en is geheel omgeven met water.

Conclusies Brainstormgroep Slotkwartier

- Brug vanaf Slotweg; tijdelijke scheepjesbrug
- Bestrating plavuizen/leisteën, boerengeeltjes, veldkeitsjes op hoofdeilanden
- Informatiebord met plattegrond bouwperiodes
- Rondeel: informatiecentrum, theehuis en kleinschalige voorstellingen
- Nieuwgebouwde ruïnes met eigentijdse architectuur
- Steigertoren(s) met doek om alvast een indruk te krijgen van een kasteeltoren
- Reinigen fundamenteën door schoolklassen; aandacht voor varens en mossen
- Slotgracht uitbaggeren

Het betreft echter een ruimtelijk leeg terrein, waardoor de karakteristiek: hart zonder hart, van toepassing is.

De herkenbare historische structuur betekent evenwel een belangrijke kwaliteitspotentie voor ruimtelijke ontwikkeling. Met deze ruimtelijke ontwikkeling kan de thans ontbrekende dimensie worden aangevuld en het hart tot leven worden gewekt.

Daarbij moet de vraag worden beantwoord welke ruimtelijke ontwikkeling uit het platte vlak van de huidige situatie zou kunnen ontspringen.

De vervolgvragen luiden: voor welke samenstelling van gebruiksfuncties zal deze ruimtelijke ontwikkeling worden benut, mede in relatie tot de omgeving van het kasteelcomplex? En: hoe kunnen de historische gegevens op een duurzame en hoogwaardige wijze worden verbonden met een toekomst gerichte economische ontwikkeling?

Het antwoord op deze vragen wordt niet gezocht in een misschien voor de hand liggende reconstructie van het kasteelcomplex. Dat zou te zeer leiden tot een geromantiseerd en gedateerd beeld. Het zou slechts een historische fixatie opleveren zonder verbanden met de tijd waarin wij leven.

Dat neemt niet weg dat er mogelijkheden worden gezien om aansluiting te zoeken bij een historische periode waarbij het kasteelcomplex als ruïne nog

Ringmuur met vierhoekige rondeeltoren

Gereconstrueerde rondeelmuur op betonnen funderingsplaat

Kasteelterrein in tweeën gedeeld door binnengracht

een concrete indruk gaf van wat ooit was geweest. Na de grove beschadiging van het kasteelcomplex in 1573 door de troepen van Sonoy in opdracht van Willem van Oranje, is door meerdere generaties tekenars een beeld van de toenemende staat van verval gegeven. Met name de situatie midden 17de eeuw laat een kasteelruïne zien die uitstekend als ruimtelijk vertrekpunt voor verdere hedendaagse ontwikkelingen kan dienen.

In het bijzonder wordt de aandacht gevestigd op de nauwkeurige weergave van de kasteelruïne door Roghman in 1645. De tekeningen van Roghman doen een ruïne vermoeden met een hoge esthetische kwaliteit die wij heden ten dage nog als zodanig zouden kunnen ervaren. Een vergelijking met de nog herkenbare ruïne van Kasteel Brederode in Santpoort kan dat positieve beeld bevestigen.

De reconstructie van de situatie omstreeks 1645 betekent een uitstekend uitgangspunt voor het herscheppen van een kloppend hart. Bovendien is het mogelijk om deze constructie op een historisch zuivere manier te voltrekken. Immers, wij weten nog precies welke soorten en formaten baksteen in de verschillende gedeelten van het kasteelcomplex in de loop der tijd zijn toegepast.

Donjontoren van de Valkhof in Nijmegen

De constructie van een “ruïne” van Kasteel Egmond vormt als uitgangspunt een bruikbare drager voor verdere aanvullende ontwikkelingen. De zware muurdelen van de ruïne kunnen worden aangevuld met hoogwaardig gedetailleerde eigentijdse architectonische invullingen.

In deze samenhang tussen ruïne en gedistingeerde toevoegingen schuilt de kracht van een werkelijk unieke ontwikkeling, waarvan we in Europa nog geen voorbeelden hebben aangetroffen. Het resultaat zal zijn een gebouwde ontwikkeling waaraan de historie is af te lezen en de functionaliteit in lengte van jaren wordt bevestigd.

Het kasteel wordt een in hoofdzaak semi-openbaar domein met verblijfsfuncties en een gastvrije ruimte voor zowel bewoners van Egmond als bezoekers van elders. Denkbaar is een samenhang tussen openbare functies, woonfuncties en hotelfunctie.

Daarbij doemt de geest van de in Spanje zo geliefde “paradores” op. Hoogwaardige en sfeervolle historische locaties in een historische context waarbij gastvrijheid en geborgenheid een hoofdrol spelen, met alle daarbij denkbare voorzieningen voor verblijf, conferentiemogelijkheden, leisure en wellness. Het hoteltype “Kasteelhotel” met in afgeleide betekenis “Wellnesshotel” komt in beeld. Tijdens de Masterplanfase zal dan ook worden aangegeven welke verdelingen van ruimten, afmetingen en

oppervlakteverhoudingen tot een uiteindelijk aanvaardbare exploitatie leiden, in samenhang met functioneel hoogwaardige werkprocessen en toekomstige rendementen.

Een kasteelhotel in het Slotkwartier sluit aan bij de trend tegen standaardhotels en zorgt voor een unieke sfeer, beleving en uitstraling, zoals deze typerend is voor themahotels.

Bij het ronddeel wordt overwogen om aldaar een grotere mate van openbaarheid te realiseren met het herstel van de historische rondelmuur met boognissen. Deze boognissen worden aangevuld tot een diepte van circa 5 tot 7 m. Aldus ontstaat een rondgaand gebouw met een centraal rondelplein voor een intiem terras of podium.

In samenhang met de rondelmuur wordt de historische rondeltoren een belangrijk accent van waar de toegang over het water naar het overige kasteelterrein ontspringt. Het rondel krijgt bij voorkeur een semi-publieke functie en kan gedeeltelijk of geheel als food & beverage-voorziening onderdeel gaan vormen van het hotel.

Verbindingsmogelijkheid tussen Slot Egmond en de Hoevertvaart

Haven aan de noord-oostzijde van het kasteelcomplex

Geringe doorvaarthoogte vaste bruggen zoals onder Kalkovensweg

Locatie van de Donjontoren

Het kasteelcomplex herleefd op unieke wijze in een historische omgeving, georiënteerd op water en groen. Daarmee wordt Kasteel Egmond een echte trekker en wordt de rol van het kasteel naar de tegenwoordige tijd hersteld door het creëren van een historische en een nieuwe dimensie. Daarbij wordt overwogen om ook aan de architectuur groenwaarden te realiseren met verticaal groen en dakgroen.

Omstreeks 1400 werd het kasteel verbonden via het water met Alkmaar. Het noordoostelijke gedeelte van het voorhof werd ontgraven zodat een haven ontstond. Vandaag de dag bestaan uitstekende mogelijkheden om het kasteelcomplex via de slotgracht te verbinden met de Hoevervaart. Probleem met de Hoevervaart is de geringe doorvaarthoogte onder vaste bruggen op diverse plaatsen. Vooralsnog kan met kleinschalige lage bootjes vanuit het Slotkwartier worden gevaren naar de recreatieve stepping stones van Bergermeer en Egmondermeer, Heiloo, Alkmaar en verder. De historische locatie van de slothaven zou aldus kunnen herleven.

Op korte termijn bestaat de wens om de toegang tot de Kasteleilanden te verplaatsen met een brug vanaf de Slotweg. Geadviseerd wordt om hierbij vooralsnog aan een tijdelijke voorziening te denken, bijvoorbeeld een scheepjesbrug. Een definitieve oplossing kan dan worden georiënteerd op de toekomstige ruimtelijke organisatie van het kasteelcomplex.

Voorts is de behoefte kenbaar gemaakt om op korte termijn - in navolging van het Valkhof te Nijmegen - één van de torens met aansluitend muurwerk te reconstrueren als attractie en uitzichtpunt. De voorkeur zou daarbij kunnen uitgaan naar een van origine vierkante toren, gelet op de constructiemogelijkheden. Te denken valt daarbij aan de centraal gesitueerde Donjontoren (hoogte circa 28 m).

De muurvegetatie verdient bijzondere aandacht. Bij het te reconstrueren muurwerk wordt ernaar gestreefd om historische species te gebruiken, waardoor nieuwe muurvegetatie kan ontstaan.

9 SLOT PARK

Het gebied van het Slotpark was tot de vrijlegging van de fundering van het kasteelcomplex in de jaren 1933-1935 onderdeel van een uitgestrekt weidegebied.

De definitieve begrenzing van het Slotpark ontstond door de na-oorlogse woningbouw aan de noord- en oostzijde.

Conclusies Brainstormgroep Slotkwartier

- Ontsluiting: vanaf Hoeverweg via kavel Huis Bankoe
- Huis Bankoe: sloop nieuwbouw als horecagelegenheid en eventueel overnachtingsmogelijkheden
- Parkeergelegenheid aan Hoeverweg
- Wandelpad rondom de slotgracht en enkele vandalismevrije beelden
- Boomhutten
- Trapveld en omgeving: bebouwen en trapveld verplaatsen
- Parkstrook direct ten oosten van kasteelruïne: bebouwen
- Snoeien, doorkijken maken, verlichting
- Iepen rooien, platanenrij doortrekken, stinzenbeplanting, water vrijmaken van begroeiing, herstel oude duinrellen en aansluiting op waterwegen
- Vijver noordoostzijde: paalwoningen of drijvende woningen

Tegenwoordig bestaat het Slotpark uit een noordwestelijk gedeelte en een oostelijk gedeelte. Aan de noordoost hoek is het park georiënteerd op een grote waterpartij die zich voortzet langs de Prinses Beatrixlaan tot aan de Sabine van Beierenlaan, alwaar de overgang is in het water van de Oude Vaart.

Het Slotpark kent een zuidoever en een westoever die vooral gericht is op het rondel en heeft het karakter van een groene schakel van het kasteelgebied naar het noordelijk en oostelijk gedeelte van Egmond aan de Hoef. Daarmee vormt het een belangrijk overgangsgebied. De inwendige zwakte van het Slotpark is de in de loop der jaren ontstane ratjetoe van groene deelontwikkelingen. Daarmee ontbreekt een samenhangend geheel, dat echter wel tot stand kan komen.

Belangrijke voorwaarde daartoe is het herstel van de oriëntatie op het kasteelgebied met slotgracht en kasteelruïne.

Bovendien wordt bepleit om de coulissewerking van het groen in het Slotpark te versterken en begroeide bodems met stinzenbeplanting als groenwaarde aan het Slotpark toe te voegen.

Het bomenbestand aan de oevers kan iets worden uitgedund. Ter compensatie wordt voorgestaan om ten oosten van het huidige trapveld de begroeiingszone te versterken.

Terrein van het Kasteel Egmond in uitgestrekt weidegebied (situatie voor 1933)

Waterpartij noord-oosthoek Slotpark

Oude Vaart richting Alkmaar

Slotpark als groene schakel

Stinzenbegroeiing als groenwaarde

Oevers met parade voor wandelaars

Denkbaar is om nabij de met de ringmuur van het rondeel meebuigende oever een ruimtelijke contramal te realiseren. Deze contramal kan door middel van een gebogen gevel met colonnade verwijzen naar de boognissen van het rondeel. Een dergelijk contramalgebouw vormt een passend evenwicht met de kracht van de kasteelontwikkeling en wordt aan de “achterzijde” ingebed in een groene ontwikkeling.

De oevers van het Slotpark blijven uiteraard beschikbaar als parade voor wandelaars. Aan de oevers kan een verzameling vandalismebestendige beelden worden opgesteld.

Ook wordt gedacht aan herontwikkeling van de oevers aan de noord-oostelijke waterpartij met hybride woonvormen, zoals een aantal oeverpaalwoningen. Herinrichting van het water en openbaar groen aan de Beatrixlaan kan bij de uitvoering van het plan worden meegenomen.

In het westelijk gedeelte van het Slotpark wordt onderzocht of het realiseren van één of meer boomhutten mogelijk is.

10 SLOTWEG

De Slotweg en haar bebouwing vormt historisch gezien de karakteristieke kleinschalige tegenhanger van het kasteelcomplex. Eenheid in verscheidenheid is de kwaliteit van de Slotwegbebouwing. De toekomstige oriëntatie op het kasteelcomplex betekent een draagvlakversterking voor de te consolideren en realiseren bestemmingen.

Conclusies Brainstormgroep Slotkwartier

- Wonen en werken
- Woonhof voor 50+ met binnentuin of wintertuin
- Groepswoon met deelauto
- Zo mogelijk gecombineerde functies
- Bezoekersinfocentrum
- Slotwinkeltjes
- Slotmarkten

Door de brainstormgroep zijn bovengenoemde concrete suggesties gedaan met betrekking tot het (toekomstig) gebruik van de panden in het plandeel Slotweg. Het accent daarbij ligt op de combinatie van wonen en werken aan de Slotweg.

De Hoeve Overslot is genoemd als locatie voor een gecombineerde functies, zoals: ontmoeting, expositie, akoestische muziekavonden, kunstatelier anno 1900, educatief centrum en horeca.

Wooncomplex Slotweg 44 is privaat eigendom en zal naar verwachting de huidige woonfunctie behouden.

Het voormalige schoolgebouw op de begane grond inrichten met (antiek)winkel, kunstgalerie, en/of bezoekerscentrum met presentatie van plannen voor het Slotkwartier en historisch Informatiecentrum. Op de verdieping wordt een woonbestemming bepleit i.v.m. beveiliging.

Het gebied van plandeel Slotweg bestaat uit de volgende historische gebouwen:

- Slotweg 42, Hoeve Overslot.
- Slotweg 44, woningen.
- Slotweg 46, schoolgebouw en voormalig raadhuis.
- Weg naar de Oude Veert 5, woonhuis.

Weg naar de Oude Veert 5

Slotweg 46

Slotweg 46

Slotweg 44

Slotweg 42

Slotweg 42

Slotweg 42

Lokatie Overslothof

In het voormalige raadhuis wordt aan een erfgoedwinkel en/of galerie gedacht. Het pand aan de Weg naar de Oude Veert blijft woonhuis.

Het zij- en achterterrein van Hoeve Overslot geeft ruimtelijk aanleiding tot de planning van een kleinschalig complex woningen voor ouderen en/of starters. In het bijzonder kan ter nadere uitwerking worden gedacht aan een Overslothof met 50+ woningen met binnentuin, of aanleunwoningen met wintertuin en faciliteiten voor groepswonen (deelauto e.d.). Belangrijke schaal- en architectuurreferentie voor het Overslothof is de bebouwing aan de Slotweg en Schoolstraat.

De gemeente overweegt om gezamenlijk na te gaan of ook elders aan de Slotweg dorpsherstel kan worden ingezet. Sterke laanbeplanting langs de Slotweg - Hoeve weg kan hiervan deel uitmaken. Voorts is aangegeven dat het plandeel Slotweg op korte termijn in procedure en uitvoering kan worden genomen.

De openbare ruimte van de Slotweg is geschikt voor toeristische en recreatieve slotmarkten met thema's zoals boerenmarkt, streekproducten, boeken, brocante, kofferbakmarkt, middeleeuwen en kunst.

Boekenmarkt

Bebouwing Slotweg als schaalreferentie

Slotweg 42-46 (van rechts naar links)

Zijterrein van Hoeve Overslot

11 DE LAMORAAL

Het weidegebied De Lamoraal is de laatste 50 jaar ingeklemd tussen de na-oorlogse woningbouw aan de noordzijde, het bedrijventerrein aan de zuidwestzijde en de hoofdverbinding N 512 (Hoeverweg) van Alkmaar naar Egmond aan Zee.

Conclusies Brainstormgroep Slotkwartier

- Asfaltweg ten noorden laten vervallen
- Enkele natuurwoningen
- Hoevervaart: passende beplanting en/of kunst

Daarom zou De Lamoraal een voortreffelijk overgangsgebied kunnen vormen, ware het niet dat ook het plandeel De Lamoraal onnodig wordt doorsneden met infrastructuur, met name de Kalkovensweg en het oostelijk gedeelte van de Lamoraalweg. In het hoofdstuk Verkeersontsluiting is hieraan reeds aandacht besteed en aangegeven welke oplossingen voor een verbeterde situatie bestaan.

Belangrijke verbindende schakel in De Lamoraal is de Hoevervaart. Bepleit wordt om de Hoevervaart parallel aan de Weg naar de Oude Veert voor kleinschalige waterrecreatie te verbinden met de historische slothaven.

De Lamoraal is ook historisch-geografisch en overgangsgebied van de oude duinen naar het polderlandschap. Daarbij is het interessant na te gaan welk oorspronkelijk middeleeuws landschapsbeeld op De Lamoraal van toepassing was en in hoeverre dit landschapsbeeld een uitgangspunt kan vormen voor eigentijdse landschapsontwikkeling. Gelet op de ligging in de hoogtezona van -1 tot 1 m NAP kan worden uitgegaan van een historisch beeld met lichte accidentering met deels ruige lage en middelhoge begroeiing en moerassen met waterpartijen en moerasoeveren.

Plangebied De Lamoraal krijgt naar verwachting een belangrijke functie voor de opvang van overtollig regenwater uit Egmond aan Zee. De afvoer van dit regenwater wordt voorzien via een duinrel langs de Prinses Beatrixlaan via het waterstelsel van het Slotkwartier (o.a. de slotgracht) naar de De Lamoraal.

Na-oorlogse woningbouw noordzijde De Lamoraal

Oude trambaan Alkmaar-Egmond aan Zee met links het bedrijven-terrein

Zuidelijk gedeelte De Lamoraal, begrend door N512

Hoevervaart verbindende schakel

Lichte accidentering, ruige begroeiing, waterpartijen en moerasoevers

Duinrel Prinses Beatrixlaan

Beoogd wordt om in De Lamoraal tot ecologische landschapsrestauratie over te gaan door het ontwikkelen van groen verweven met de invloeden van het water. Daarbij blijft uiteraard de Hoevervaart als (potentiële) vaarroute in tact. Referentie voor de landschapsrestauratie is de situatie van vóór de stelselmatige beweiding. Een situatie waarbij het terrein lichte hoogteverschillen kende en de daarmee samenhangende aard van de vegetatie naar meer droge en meer natte milieus. Het resultaat daarvan zal zijn een buitengewoon aantrekkelijk overgangsgedebiet van het Slotkwartier naar het open polderlandschap van de Sammerpolder en Zuidermeerpolder.

De invloed van de N512 op de bebouwde kom wordt daarmee bovendien weggenomen. De Lamoraal wordt voor wandelaars ontsloten met paden en mogelijk ook moerasbruggen en aansluiting met andere wandelpaden. In de beschutting van dit landschapsbeeld worden in de hybride en natte gedeelten ecologische moeraswoningen gesitueerd die onafhankelijk zijn van peilfluctuaties en maaiveld. In de droge gedeelten worden natuurdakwoningen ingepast. Mogelijk kan in dit plandeel ook een boothuis voor kanoverhuur worden gevestigd, in combinatie met kleinschalige horeca.

Middeleeuwse landschappen

Hoevervaart omstreeks 1910

12 OPENBARE RUIMTE

Slotweg als uitgangspunt openbare ruimte

Verloedering Slotruïne

Openbare ruimte

Oevers

Bestrating, markering

Toeristische bewegwijzering

Verlichting

Straatmeubilair

Overgangen openbare en private ruimte

Veiligheid

Eén van de ruimtelijke doelstellingen is om in de bestaande en nieuw te vormen openbare ruimte een duidelijke kwaliteitsslag te maken. In het plandeel Slotweg is al de nodige verbetering herkenbaar, in het bijzonder voor wat betreft bestrating, groene profilering, overgangen naar private domeinen en zitgelegenheden. Het ligt dan ook voor de hand om bij de andere plandelen zo mogelijk de eerdere aanpak aan de Slotweg als uitgangspunt te nemen.

De kwaliteit aan de Slotweg wordt op dit moment bepaald niet voortgezet in de plandelen Kasteelruïne en Slotpark. Overal zijn in deze plandelen sporen van verloedering herkenbaar. Naar verwachting zal in het Slotpark een grote mate van openbare ruimte gehandhaafd worden. De te realiseren ontwikkelingen in het Slotpark, de groensanering en de opwaardering van het openbare domein zullen gezamenlijk moeten leiden tot een veilige en beheersbare situatie waarbij vandalisme sterk zal worden geminimaliseerd. Dat kan doordat enerzijds de sociale controle in het Slotpark zal toenemen, en anderzijds doordat bepaalde gedeelten van het Slotpark een semi-openbaar karakter zullen dragen.

Het plandeel Kasteelruïne zal van een lege openbare hangplek veranderen in een levendige locatie met private en semi-private gedeelten. Dat betekent een vanzelfsprekende verschuiving naar kwaliteit en functionaliteit.

Voor wat betreft het plandeel De Lamoraal vindt een omschakeling plaats van thans niet of nauwelijks toegankelijk weide- en moerasgebied naar een grotendeels openbaar toegankelijk natuurlijk landschap. Dat stelt eisen aan de vandalisme-bestendigheid van aldaar te realiseren voorzieningen.

Verloedering Slotpark

Oevers, beschoeiingen, vissteigers

Gestreefd wordt naar grotendeels natuurvriendelijke oevers waardoor een harmonische overgang ontstaat tussen water en groene ruimte.

Oevers

Vissteigers

Beschoeiing

Bestrating, paden, halfverharde wegen, routemarkering, woonmarkering

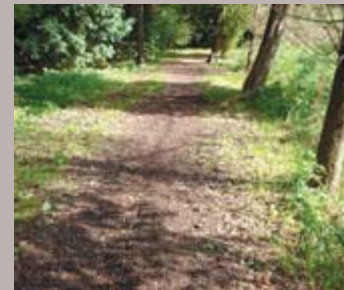
Voor de toe te passen verhardingen en half-verhardingen wordt uitgegaan van en gerefereerd naar het beeld dat thans reeds in het plangebied herkenbaar is.

Bestrating

Paden

Halfverharde wegen

Groene woonmarkering

Routemarkering

Toeristische bewegwijzering

Voorgesteld wordt om de toeristische bewegwijzering zoveel mogelijk te harmoniseren. Echter zullen qua vormgeving onderling afwijkende vormen van bewegwijzering in het plangebied aanwezig blijven. Een gedeelte van de bewegwijzering is gericht op het plangebied en de verdere kern van Egmond aan de Hoef. Daar ligt de keuze voor om de bestaande bewegwijzering te benutten en verder uit te breiden. Doch het is te overwegen om tot een hernieuwde bewegwijzering van

een hogere esthetische kwaliteit over te gaan.

Het plangebied kent duidelijk waarneembare verbanden en verbindingen met de landschappelijke omgeving van Egmond aan de Hoef. Dat komt in de bewegwijzering tot uitdrukking bij richtingborden voor wandelaars, auto- en fietsverkeer die aan een nationale standaard moeten blijven voldoen.

Toeristische bewegwijzering van hoge kwaliteit

Routenetwerk

Huidige toeristische bewegwijzering Egmond aan de Hoef

Egmond aan den Hoef, ANWB-bord

Lange afstand fietsroutes

Waterrecreatie

Fietsknooppunten netwerk

Wandelroutes

Straatverlichting

Enkele jaren geleden is de openbare verlichting in de kern van Egmond aan de Hoef - in het bijzonder aan de Slotweg - vernieuwd. Het valt dan ook te overwegen om in het gehele plangebied consequent de openbare verlichting van de Slotweg toe te passen.

Straatlantaarn Slotweg te Egmond aan de Hoef

Schijnwerper

Hanglantaarn

Schijnwerper

Straatmeubilair: zitten, afval, marktvoorzieningen

Bij de herprofilering van de Slotweg zijn nieuwe openbare zitgelegenheden geplaatst. Het betreffen zitbanken van verschillende breedte die uitstekend geschikt zijn om ook elders in het plangebied toe te passen.

Dat geldt in mindere mate voor de afvalvoorzieningen. Hierbij verdient het de voorkeur om de huidige afvalbakken te vervangen en esthetisch op het zelfde kwaliteitsniveau te brengen als de openbare zitgelegenheden. Bovendien ontstaat de noodzaak om voor de thematische markten aan de Slotweg in de wegverharding voorzieningen te treffen voor het vasthechten van marktkramen .

Zitbank aan de Slotweg te Egmond aan de Hoef

Afvalbak

Afvalbak

Afvalbak te Egmond aan de Hoef

Afvalbak

Marktkraamvoorziening

Marktkraamvoorziening

Overgangen openbare en private ruimte

Met referentiebeelden wordt de huidige situatie aan de Slotweg verduidelijkt. Het betreffen hekwerken en hagen. Daar waar nodig kunnen nieuwe overgangen in het plangebied aan de bestaande worden gerelateerd.

Heggen

Heggen en hekwerken metaal

Hekwerken metaal

Overgang openbaar-privaat:

Veiligheid

Nadere uitwerking tijdens de ruimtelijke ontwerpfase dient te worden besteed aan de integrale veiligheid in het plangebied. Daarbij gaat het zowel om het ruimtelijke herinrichting als om aanvullende veiligheidsvoorzieningen, in samenhang met effectieve handhaving. Het betreft maatwerk dat zeer afhankelijk zal zijn van de definitieve ruimtelijke planning en functionele invulling. Integrale veiligheid zal een bestanddeel worden van het Masterplan.

13

BEELDKWALITEIT

Rondeel

Dit hoofdstuk geeft een indicatie van de voorgestane stedenbouwkundig-architectonische vormgeving en kwaliteit van het uit te werken ruimtelijke programma per deelgebied.

13.1 Kasteelruïne

***Rondeel
Kasteel
Verblijven***

13.2 Slotpark

***Slotzicht
Oeverpaalwoningen
Recreatie
Beeldenroute***

13.3 Slotweg

***Bezoekerscentrum
Slotwinkels, slotmarkten
Overslothof***

13.4 De Lamoraal

***Landschapsbeeld
Infrastructuur
Wonen***

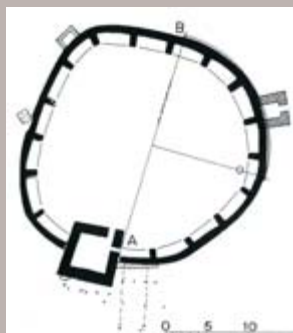
Rondeel

13.1 Kasteelruïne

13.1.1 Rondeel: boognissen, rondeelpodium, rondeeltoren

Het rondeel wordt een toegang tot het kasteelcomplex als geheel. De ringmuur van het rondeel wordt geheel of gedeeltelijk opgetrokken naar het oorspronkelijke niveau. Aan de binnenzijde van de ringmuur worden de karakteristieke boognissen hersteld. De diepte van de boognissen zal zodanig worden vastgelegd dat er bruikbare

hoogwaardige binnenruimte ontstaat. Dat kan door de baksteenconstructie in historische maat aan te vullen met een nieuwe, meer transparante ontwikkeling. Het rondeel wordt zo mogelijk geschikt gemaakt voor een openbare functie, bijvoorbeeld een uitspanning met rondeel terras. Vanaf en vanuit de boognissen komt het zicht op een kleinschalig rondeel terraspodium voor muziek, literatuur en theater. De rondeeltoren wordt als ruimtelijk bestanddeel van het historische “torenlandschap” van het kasteelcomplex heropgericht. Nabij de rondeeltoren ontspringt de toegangsbrug naar het kasteel.

Plattegrond rondeel

Rondeeltoren

Oervorm torenlandschap

Torenlandschap Kasteel Egmond

Rondeelpodium

Rondeel terras

Boognissen

Kasteel

13.1.2 Kasteel: ruïne, eigentijdse ontwikkelingen, groen

Gereconstrueerde kasteelruïne met nieuwbouw, zware muurdelen aangevuld met eigentijdse constructies, samenhang ruïne en gedistingeerde toevoegingen, torens, verticaal groen, groen daklandschap. Uitgangspunt voor het kasteel is de gereconstrueerde kasteelruïne, zoals deze omstreeks 1645 aanwezig was en als

zodanig is vastgelegd in de tekeningen van Roghman en anderen.

De esthetische kwaliteit van deze ruïne wordt bepaald door een zorgvuldige reconstructie met gebruik van de verschillende formaten baksteen die gedurende de historische bouwfases zijn toegepast en als zodanig uit onderzoeksgegevens bekend zijn. Belangrijk referentiebeeld is de ruïne van Kasteel Brederode in Santpoort. De zware muurdelen van de ruïne van Kasteel Egmond worden aangevuld tot een

Dakgroen

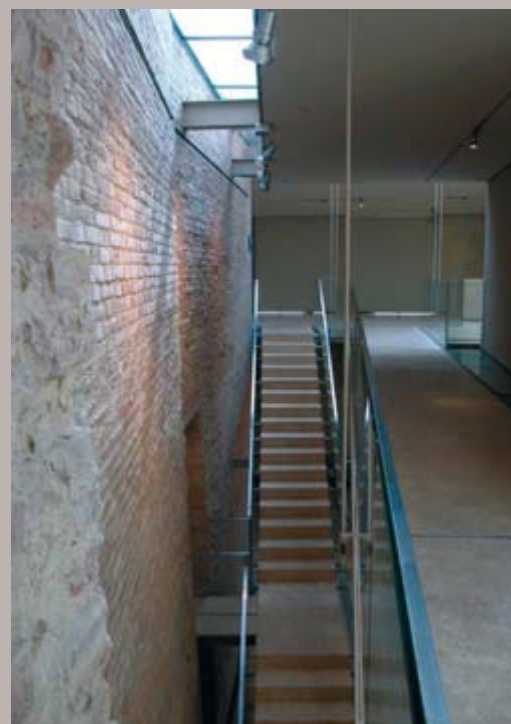
Dakgroen

Historische baksteenformaten

Ruïne van Kasteel Brederode te Santpoort

Respectvol contrast

Zware ruïne, lichte transparante aanvulling

Verticaal groen

ruimtelijk functioneel complex met behulp van fijn geprofileerde eigentijdse ontwikkelingen. Dat maakt het kasteelcomplex tot een in Europa unieke verschijning met een hoge aantrekkingskracht. Voorbeelden van het samengaan van ruïnes met moderne architectuur zijn niet of nauwelijks te vinden. De hier weergegeven referentiebeelden geven dan ook informatie op detailniveau.

Belangrijk gegeven is het feit dat omstreeks 1645 de kasteeltorens nog in redelijke staat verkeerden. Het betreffen de vierhoekige rentmeesterstoren (waarvan nog een

restant herkenbaar is), de zware donjontoren en de eerder genoemde rondeeltoren. Voorts zijn in 1645 herkenbaar de ronde torens van de voorpoort en de drie torens aan de zuidgevel van het kasteel. Denkbaar is om de gebouwde ontwikkelingen aan te vullen met verticaal groen en eventueel dakgroen.

Open en besloten

Superieure detaillering

Interne luchtbruggen

Verrassende lichtrichtingen

Subtiële harmonie

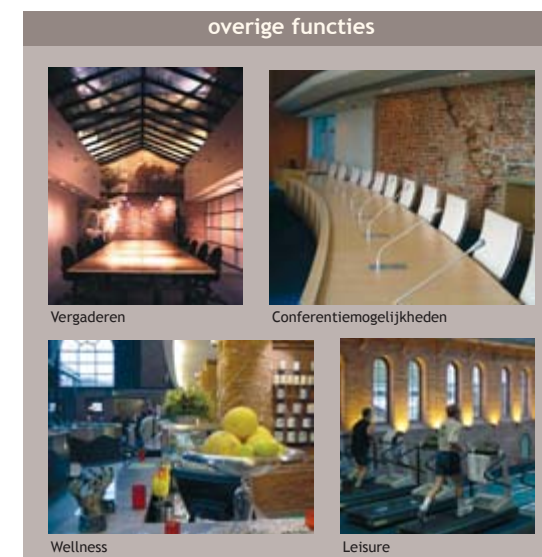
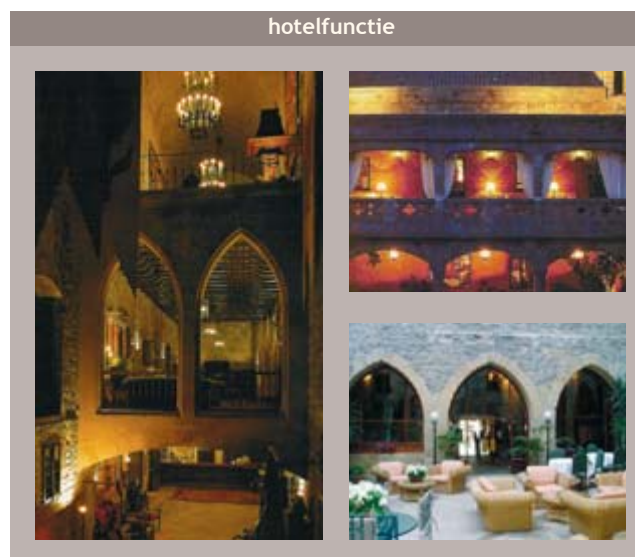
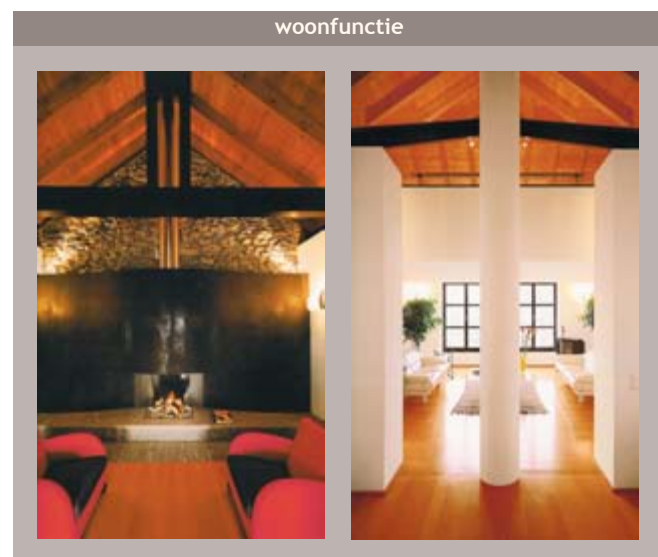
■ Verblijven

13.1.3 Verblijven: hotelfunctie, conferentiemogelijkheden, leisure, wellness, uitspanning, terrassen, wonen

Tijdens de Masterplanfase zal worden nagegaan welke functionele samenhang in het kasteelcomplex kan worden gerealiseerd. Mogelijk zal het een samenhang betreffen met woonfuncties en andere verblijfsfuncties. Daarmee krijgt het complex zowel een privaat als semi-openbaar karakter. Deze functies worden zorgvuldig ingepast, waarbij

de historische ruimtelijke inrichting als uitgangspunt geldt.

Een hotel met conferentiemogelijkheden en voorzieningen voor leisure en wellness kan onderdeel worden van de functionele invulling van het complex, in de geest van de gastvrije historische paradores die men overal in Spanje aantreft. Het gaat om kwaliteitsvoorzieningen die misschien wel het beste te typeren zijn als sfeerhotels.

Park, oeverpaalwoningen

13.2 Slotpark

13.2.1 Slotzicht: groenrood menging, oostelijke begroeiingszone versterken

lotzicht is georiënteerd op de slotgracht en vormt een ruimtelijk evenwicht met het rondeel aan de overkant van het water.

De achterzijde van Slotzicht versmelt met groene ontwikkelingen. Met name wordt de hierachter gelegen oostelijke begroeiingszone aanzienlijk versterkt tot een echte buffer tussen het Slotpark en de ten oosten daarvan gelegen

na-oorlogse woningbouw. De oever langs de slotgracht blijft als parade voor wandelaars toegankelijk en vormt de groene verbinding van de Slotweg naar de Prinses Beatrixlaan.

13.2.2 Oeverpaalwoningen noordoostelijke waterpartij half in het water

De noordoostelijke waterpartij is als onderdeel van het Slotpark zoekgebied voor de ontwikkeling van kleinschalige oeverpaalwoningen. Dit zijn geheel of vrijwel geheel maaiveldvrije objecten.

Recreatie

13.2.3 Recreatie: speelbos, vissteigers, speelveld, boomhut

Mogelijk kunnen één of meerdere boomhutten worden gerealiseerd in het westelijke gedeelte van het Slotpark.

De noordelijke open parkzone is geschikt voor een speelveldje. Het speelveldje komt daarmee op een zichtbare plek in het Slotpark te liggen hetgeen het voorkomen van vandalisme bevordert. Ook één of meerdere rolstoeltoegankelijke vissteigers worden voorzien.

Boomhut

Vissteiger

Steigerpad

Beeldenroute

13.2.4 Beeldenroute

De oeverparade van het Slotpark fungeert als beeldenroute. Hier kunnen kunstwerken een tijdelijke plaats krijgen. Te denken valt aan een jaarlijkse

prijsvraag waaraan kunstenaars die aan de plaats of regio verbonden zijn kunnen deelnemen. Behalve dat deze opzet herhalingsbezoek stimuleert kunnen op deze manier kunstenaars gedurende een langere periode exposeren.

Boomhut

Vissteiger

Steigerpad

Bezoekerscentrum, slotwinkels

13.3 Slotweg

13.3.1 Bezoekerscentrum, slotwinkels en slotmarkten

Het verloop en de geschiedenis van het bijzondere en unieke project Slotkwartier zal worden toegelicht in een bezoekercentrum c.q. erfgoedwinkel. Ook kunnen historische bodemvondsten van de Provincie Noord-Holland in bruikleen worden verkregen. Voorgesteld is om dit centrum te huisvesten in het voormalige

schoolgebouw aan de Slotweg 46. Het bezoekerscentrum wordt in een vroeg stadium van het ontwikkelingsproces ingericht, samen met bijvoorbeeld een toeristisch informatiepunt. Het centrum kan dan als start- en eindpunt voor fiets- en wandeltochten fungeren. Synergie bestaat met de mogelijkheden om aan de Slotweg iets te eten en te drinken. Ook wordt gedacht aan de vestiging van enkele slotwinkels op het gebied van kunst, antiek e.d. en het organiseren van themamarkten aan de Slotweg.

Bezoekerscentrum

Economische bedrijvigheid

Overslothof

13.3.2 Overslothof

De nieuwbouwontwikkeling van het Overslothof wordt gerelateerd qua architectonische uitstraling aan de bestaande bebouwing aan de Slotweg.

Huidige situatie

Referentie toekomstige situatie

Landschapsbeeld

13.4 De Lamoraal

13.4.1 Landschapsbeeld: lichte accidentering met ruige begroeiing, waterpartijen, moerasoevers

Plandeel De Lamoraal wordt een uitloopgebied voor zowel inwoners van Egmond aan de Hoef als voor bezoekers van het Slotkwartier. Vegetatie die in de middeleeuwen in

het (oude) duin voorkwam, zoals de Jeneverbes, kan dit plandeel zeer aantrekkelijk maken.

Handhaving weids landschapsbeeld

Klein gedeelte met moerashout

Afwisseling droge en natte milieus

■ Infrastructuur

13.4.2 Infrastructuur: Hoevervaart waterroute, wandelpaden, steigerpaden

De Lamoraal is tevens een belangrijk aanlandingspunt voor kleinschalige waterrecreatie via de Hoevervaart die dwars door het plandeel loopt.

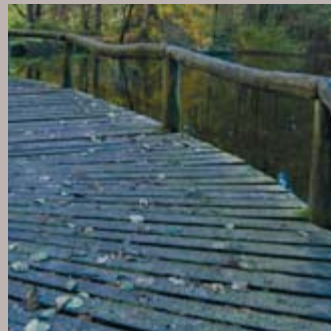
De verdere infrastructuur in het ecologische droge en natte natuurlandschap van De Lamoraal wordt gevormd door halfverharde wandelpaden (rolstoeltoegankelijk), knuppelpaden en steigerpaden.

Knuppelpad

Oeverpad

Oeverpad

Steigerpad

Wonen

13.4.3 Wonen: moeraswoningen en natuurdakwoningen

De Lamoraal wordt herbergzame natuurontwikkeling waarbinnen enkele ecologische wooneenheden worden opgenomen. Deze zijn van zodanige architectuur dat zij een eenheid vormen met het landschap. In de natte en hybride zone betreft het moeraswoningen die

onafhankelijk van het maaiveld worden geconstrueerd en via paden bereikbaar zijn. Uit de droge bodem ontstaan zogenoemde natuurdakwoningen. De Lamoraal wordt een veilige overgangszone tussen het dorp en de N512 van Alkmaar naar Egmond aan Zee.

Natuurdakwoning

Moeraswoning

Moeraswoning Oertype

14

UITVOERBAARHEID

In dit hoofdstuk wordt een indicatie gegeven van de maatschappelijke en functionele uitvoerbaarheid. Daarbij wordt tevens verwezen naar hoofdstuk 18 met actuele regelingen op het gebied van vernieuwing, wonen, natuurbouw, cultuurbehoud, water, recreatie en toerisme.

14.1 Maatschappelijk proces

Ter voorbereiding op het sluiten van de Samenwerkingsovereenkomst van 12 januari 2006 is door de Gemeente Bergen en De Hollandsche op 24 mei 2005 overeengekomen hoe in grote lijnen procesmatig gezamenlijk te werk zal worden gegaan. De bevindingen van dat overleg zijn vastgelegd in een schrijven d.d. 13 juni 2005 van De Hollandsche aan B&W van Bergen. Gestreefd wordt daarbij naar een geleidelijke opschaling van ruimtelijke visie via planvorming naar realisatie. De Gemeente Bergen en De Hollandsche zetten gezamenlijk vervolgstappen op reeds genomen stappen. Tussen deze stappen vindt een proces plaats van zwaluwstaarten.

Daarmee wordt bedoeld de terugkoppeling naar de gemeenteraad van Bergen en de leden van de Brainstormgroep c.q. Klankbordgroep en de burgers in de Gemeente Bergen.

De voortschrijdende onderdelen van visievorming, planvorming en realisatie worden als momenten van overeenstemming c.q. kennisgeving gezamenlijk gemarkeerd.

Deze werkwijze vormt gedurende de Masterplanfase tevens de basis voor een op te stellen communicatiestrategie die garandeert dat het College van B&W en De Hollandsche op een adequate wijze de betrokkenheid van gemeenteraad, burgers, belanghebbende organisaties, Provincie Noord-Holland en Rijksoverheid kunnen aanspreken.

Daarmee groeit het voortgangsproces naar een resultaat dat maatschappelijk breed zal worden gedragen.

Door de Gemeente Bergen en De Hollandsche is samengewerkt met de Brainstormgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties in Egmond aan de Hoef en bewoners uit het plangebied Slotkwartier. Voor de inhoudelijke aspecten van de planvoorbereiding waren aan de Brainstormgroep namens de Gemeente Bergen en De Hollandsche twee waarnemers toegevoegd. De Brainstormgroep kwam bijeen op 6 maart, 11 mei, 11 juli en 22 augustus 2006. De resultaten van deze interessante bijeenkomsten zijn in verslagen vastgelegd en actief betrokken in de totstandkoming van het Plandocument.

Gedurende de komende Masterplanfase zullen de contouren, zoals aangegeven in het Plandocument, worden uitgewerkt voor de bestemmingsplanherziening en planrealisatie. Het brainstormen is voltooid en de Brainstormgroep krijgt de functie van een maatschappelijke Klankbordgroep.

14.2 Noodzakelijke omvang programma.

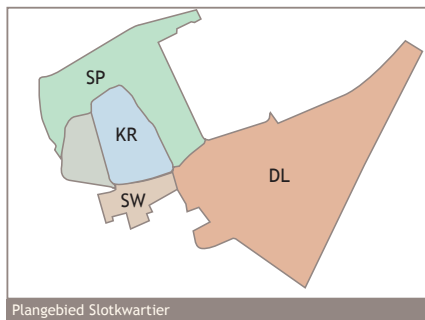
Het plangebied Slotkwartier vormt een uniek ruimtelijk en cultuurhistorisch milieu met een grote veelzijdigheid. Ooit was de totstandkoming van Kasteel Egmond gedurende de Middeleeuwen een voor die tijd omvangrijke ontwikkeling, te midden van een weids en grotendeels natuurlandschap. De dorpskern van Egmond aan de Hoef kent vandaag de dag een relatief dicht bebouwde, kleinschalige structuur.

In het plangebied vinden we de ruimtelijke elementen dorp, kasteel en landschap terug. Het voorgestelde ruimtelijk-functionele programma wordt geheel op deze elementen gebaseerd vanuit de overtuiging dat de daarmee te versterken samenhang zal leiden tot het te realiseren plan.

Het resultaat:

- Woonmogelijkheden in Egmond aan de Hoef nemen toe in aantal en woonvorm;
- Verdere economische, recreatieve en toeristische functies ontstaan voor inwoners en bezoekers;
- Verblijfs capaciteit en verblijfskwaliteit voor toeristen en zakelijke markt groeit;
- Toename lokale en regionale werkgelegenheid;
- Hoogwaardige woonomgeving en milieusituatie, verbeterde leefsituatie;
- Woonomgeving bewoners verbeterd;
- Veiligheid in het gebied wordt bevorderd;
- Hoeveelheid natuur neemt toe

Op grond van dit Plandocument zijn per plandeel in hoofdzaak de volgende projecten aangegeven.

Plangebied Slotkwartier

Plandeel Kasteelruïne (KR):

- KR1 Rondeel met food & beveragevoorziening, rondeterras c.q. rondelpodium.
- KR2 Kasteelruïne Zuid-Oost, kasteelhotel, inclusief leisure en wellnessvoorzieningen.
- KR3 Kasteelruïne Zuid-West, woonfunctie.
- KR4 Slotgracht, uitbaggeren en historische slothaven hergebruiken voor lichte waterrecreatie en hengelsport.

Plandeel Slotpark (SP):

- SP1 Noordoostelijke waterpartij, toevoegen oeverpaalwoningen.
- SP2 Grasveld in noordelijke parkzone, gedeeltelijk benutten als nieuw speelveld.
- SP3 Westelijke parkzone, parkbos e.o. benutten voor kleinschalig speelbos en klimpark.
- SP4 Westelijke parkzone, één of meerdere boomhutten.
- SP5 Oeverparade met beeldenroute.
- SP6 Oostelijke parkzone, contramalgebouw Slotzicht met woonfunctie.
- SP7 Oostelijke parkzone, zoekgebied voor eventuele parkeervoorziening ten behoeve van projecten KR1-3, SP1, SP3, SP4 en SP6.
- SP8 Oostelijke parkzone, groenzone nabij de oostelijke grenssloot aanzienlijk versterken.
- SP9 Waterverbinding van de duinrel (Oude Vaart) Prinses Beatrixlaan naar slotgracht.

Plandeel Slotweg (SW):

- SW1 Restaureren en deels herbestemmen percelen Slotweg 42 en 46.
- SW2 Realiseren Overslothof met woonfunctie.
- SW3 Waterverbinding van de slotgracht naar de Hoevervaart herstellen door middel van (ophaal)brug in de Slotweg.

Plandeel De Lamoraal (DL):

- DL1 Historisch landschap met nat-hybride-droog natuurmilieu inrichten, mede ten behoeve van waterretentie.
- DL2 Landschap met een stelsel van moeraspaden, knuppelpaden, oeverpaden e.d. geschikt maken als recreatief uitloopegebied.
- DL3 Waterverbinding van de slotgracht naar de Hoevervaart herstellen.
- DL4 Toevoegen enkele moeraswoningen in de hybride zone en natuurdakwoningen in de droge zone.
- DL5 Opheffen gedeelte Kalkovensweg en gedeelte Lamoraalweg dat het plangebied De Lamoraal doorsnijdt, in samenhang met DV1 en DV2 (zie hierna).
- DL6 Noordelijke zone, zoekgebied voor eventuele parkeervoorziening ten behoeve van projecten KR1-3, SP1, SP3, SP4 en SP6.

Het plangebied - en de omgeving van het plangebied - biedt zodanig krachtige aanknopingspunten dat een kwalitatief hoogwaardige en flexibele verhouding tussen wonen, economie, toerisme en recreatie tot de benodigde economische haalbaarheid zal leiden. Tot zover de projecten zoals die in het plangebied Slotkwartier worden voorzien.

De verbetering van de toeristisch-recreatieve infrastructuur in Egmond aan de Hoef is ook een doorkijk op de omgeving van belang. Met name waar het de later genoemde stepping stone Berger- en Egmonderpolder betreft. Hierna volgt een aantal maatregelen ter versterking van de toeristisch-recreatieve infrastructuur.

Ook wordt dringend aandacht gevraagd voor de ontsluiting van het oostelijke woongedeelte van Egmond aan de Hoef en het bedrijventerrein vanaf de N512. De huidige ontsluiting resulteert in versnippering van plandeel De Lamoraal. Gelukkig zijn goede alternatieve ontsluitingsmogelijkheden voorhanden. Ongetwijfeld zijn deze niet op korte termijn te effectueren, maar het is wel zaak voor de middellange termijn deze te activeren. Daarbij bestaat voor de Gemeente Bergen en de Provincie Noord-Holland (als wegebeheerder van de N512) een bijzondere verantwoordelijkheid.

Vanuit de Brainstormgroep Slotkwartier is aandacht gevraagd om bepaalde planonderdelen in de tijd naar voren te halen zodat op relatief korte termijn zichtbaar en beleefbaar wordt dat de verbeteringen in het Slotkwartier op gang komen.

Het betreft de gebouwde ontwikkelingen SP1, SP2, SW1 en SW2.

Vanuit de Brainstormgroep is ook aandacht gevraagd voor een idee om als attractie één van de kasteeltorens qua massa tijdelijk te reconstrueren. In principe zou dit initiatief op relatief korte termijn gestalte kunnen krijgen.

Met de overige projecten in de vier plandelen is een wat langere periode gemoeid. Dat komt ondermeer door een zekere onderlinge afhankelijkheid van deze projecten. In het op te stellen Masterplan zal aan de projectfasering nader aandacht worden gegeven.

Diverse maatregelen in relatie met plandelen (DV):

- DV1 Realiseren ontsluitingsmogelijkheden woongebied vanaf de N512 naar de Sabine van Beierenlaan.
- DV2 Realiseren toegangsweg bedrijventerrein vanaf de N512 naar de Mosselaan.
- DV3 Herstel waterverbinding voor lichte waterrecreatie vanuit het plangebied via de Prinses Beatrixlaan naar de Oude Vaart.
- DV4 Herstel Oude Vaart voor lichte waterrecreatie tussen Prinses Beatrixlaan en het Mobilisatiecomplex nabij de N512.
- DV5 Realiseren van een waterverbinding tussen de Oude Vaart ter plaatse van het Mobilisatiecomplex naar de Wimmenummervaat.
- DV6 Herontwikkelen Mobilisatiecomplex als recreatief transferium.
- DV7 Als strategische optie de verbetering van doorvaarthoogten in het waterwegennetwerk tussen Egmond aan de Hoef en Alkmaar.
- DV8 Versterking van het wandel- en fiets netwerk via jaagpaden en loopbruggen in het poldergebied tussen Egmond aan de Hoef, Bergen, Heiloo en Alkmaar.

15 TOERISME & RECREATIE

In hoofdstuk “Indicatie Programma” is ingegaan op de functies die in het plangebied kunnen worden gerealiseerd. De aangegeven functiedifferentiatie resulteert in een aantrekkelijk ruimtelijk milieu voor zowel bewoners van Egmond aan de Hoef als geheel en het Slotkwartier in het bijzonder, als ook voor recreanten en toeristen. Het plan draagt bij aan recreatie en toerisme gedurende het gehele jaar.

Conclusies Brainstormgroep Slotkwartier

- Ontwikkelen regionale verbanden stepping stones met rurale overnachtingsgelegenheden
- Toeristische bewegwijzering
- Aansluiting vanaf ruïne op oude voetpaden, jaagpaden, o.a. naar abdij
- Streven naar kwaliteitsverblijftoerisme

15.1 Recreatieve aansluiting Stepping Stones

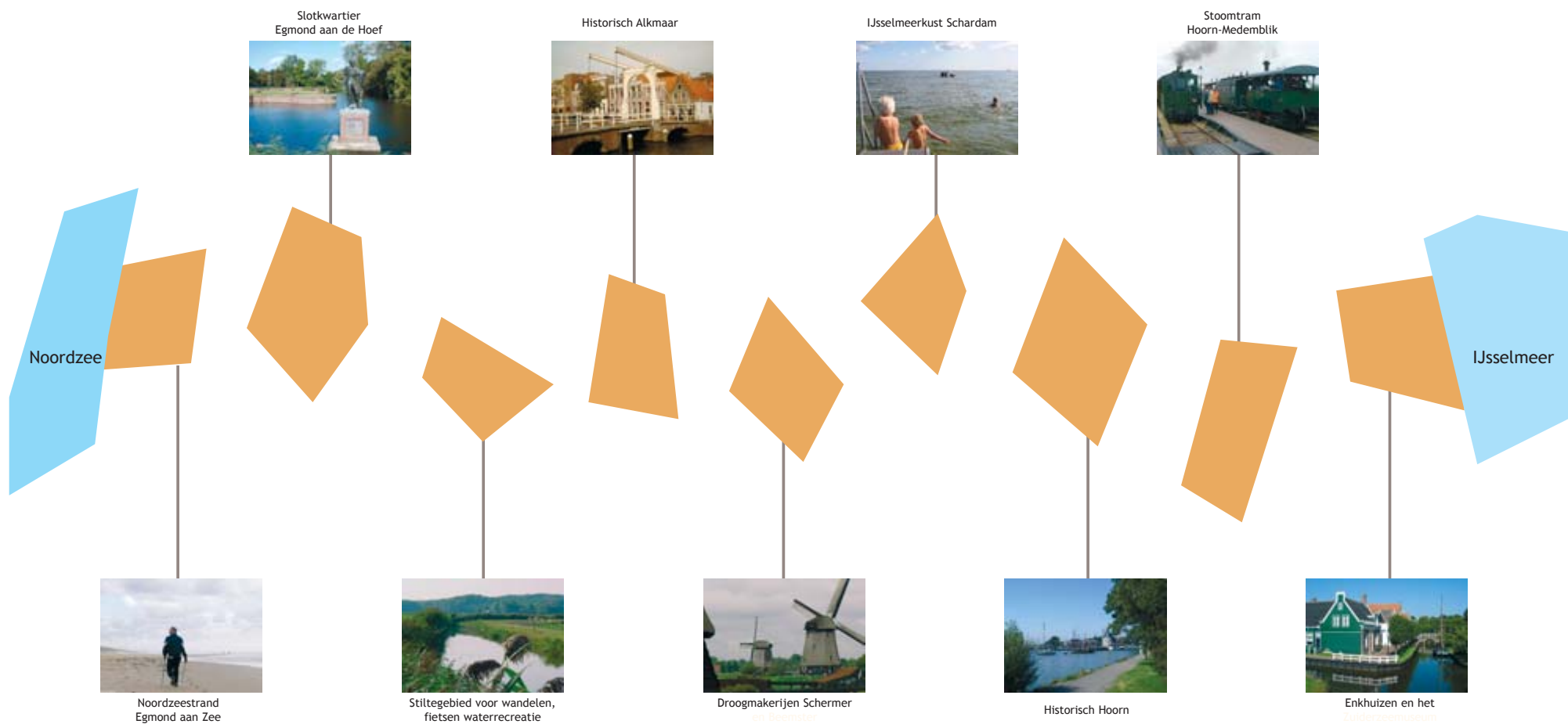
Het Slotkwartier krijgt voor toeristen en recreanten aantrekkingskracht die op zoek zijn naar kwalitatief hoogwaardige mogelijkheden voor ontspanning en verblijf. Aantrekkingskracht betekent een richting naar het Slotkwartier. Daarnaast is het van belang om het Slotkwartier te beschouwen in een samenhang van cultuurhistorische, landschappelijke en daarmee toeristische en recreatieve kwaliteiten in het gehele midden van Noord-Holland.

Het toekomstige Slotkwartier wordt een belangrijke “stepping stone” tussen Noordzee en IJsselmeer. Stelt u zich een reeks voor van onderling verschillende, uiterst interessante hoogtepunten, die deels nog tot verdere ontwikkeling gaan komen en met elkaar in verbinding kunnen worden gebracht. Stepping stones als toeristische en recreatieve doelen voor fijnproevers, het hele jaar door. Een verlopende reeks van stepping stones waaruit op elk moment van het jaar uitstekende keuzes kunnen worden gemaakt. Stepping stones van zout naar zoet:

- Noordzeestrand Egmond aan Zee
- Slotkwartier Egmond aan de Hoef als bakermat van Holland
- Stillegebied voor wandelen, fietsen en kleinschalige waterrecreatie Bergermeer en Egmondermeer c.a.
- Historisch Alkmaar
- Droogmakerijen Schermer en Beemster (UNESCO-Werelderfgoed)
- IJsselmeerkust Schardam
- Historisch Hoorn
- Stoomtram Hoorn-Medemblik
- Enkhuizen en het Zuiderzeemuseum

Het toekomstige Slotkwartier vormt in deze reeks van stepping stones een hoogwaardig cultuurhistorisch verblijfsgebied dat zijn kracht mede ontleent aan de onderlinge mogelijkheden tot synergie.

Stepping stones van zout naar zoet:

Daarmee komt het Slotkwartier in de publieke aandacht die het verdient vanuit een regionale context en is het zaak om tot een stevige functionele aanhechting met de aangrenzende stepping stones te bewerkstelligen. Eenduidige toeristische bewegwijzering - zowel in het dorp als op het ommeland - draagt daartoe bij. De relatie met het Noordzeestrand op slechts twee á drie kilometer afstand is evident. Datzelfde geldt voor de historische relatie vanuit het Slotkwartier via de oude waterverbindingen, jaagpaden, oude tramwegen en landwegen naar Bergen, Alkmaar en Heiloo. Deze historische relatie is thans fysiek nog op tal van plaatsen onderbroken of bemoeilijkt, maar het weer begaanbaar maken van het water-, wandel- en fietsnetwerk en de daarmee samenhangende voorzieningen is absoluut kansrijk. In de cultuurhistorische atlas “Bergen, Lusthof”, zijn voor de Berger- en Egmondermeer onder andere de volgende aanbevelingen geformuleerd:

De Bergermeer is een duidelijk restant van de militaire activiteiten in het gebied. Het is aangewezen als provinciaal beschermd gezicht. Bij een herinrichting van deze terreinen zou de militaire geschiedenis - eventueel gekoppeld aan de waterstaatkundige geschiedenis - een inspiratiebron kunnen vormen.

Aan de waterwegen en oude tramwegen kan door middel van kano-, respectievelijk fiets-, wandel- en scateroutes aandacht worden besteed. Hiermee wordt niet slechts een cultuurhistorische route gecreëerd, maar ook het gebied op een bijzondere manier ontsloten voor bewoners, toeristen en recreanten.

15.2 Recreatieve aansluiting Netwerk Hollandse Kastelen

In het voorgaande is aandacht besteed aan het Slotkwartier als belangrijk onderdeel van de west-oost georiënteerde stepping stones in het midden van Noord-Holland. Maar ook op nationale schaal vormt het Slotkwartier een potentieel onderdeel van een netwerk historisch belangrijke Hollandse kastelen. Een netwerk dat als indrukwekkende getuigenis van de geschiedenis van Holland kan gaan fungeren en volstrekt uiteenlopende steden en dorpen met elkaar in verband en in verbinding brengt. De belangrijkste onderdelen van het netwerk Hollandse kastelen zijn:

- Egmond aan de Hoef Slotkwartier
- Schagen Ruïne van kasteel Schagen
- Medemblik Kasteel Radboud
- Muiden Muiderslot
- Santpoort Ruïne van Kasteel Brederode
- Voorhout Ruïne van kasteel Teylingen
- Leiden De Leidse Burcht
- Den Haag Binnenhof met Ridderzaal
- Poederroijen Slot Loevestein

15.3 Stepping stone Egmondermeer met recreatief transferium

Het stiltegebied voor wandelen, fietsen en kleinschalige watersport in de Bergermeer en Egmondermeer vormt als stepping stone van kust tot kust een belangrijke recreatieve buitenpost voor het Slotkwartier.

Parallel met de ontwikkeling van het Slotkwartier wordt daarom aandacht gegeven aan de realisatie van voorzieningen in het poldergebied, in relatie met het voormalige vliegveld Bergen en het voormalige mobilisatiecomplex nabij de hoofdverbinding N512, ten noordoosten van het Slotkwartier. Deze oude militaire locaties liggen strategisch in het netwerk van wandelpaden, historische dijken, landwegen, jaagpaden en vaarwegen. Zij zullen aan het recreatieve netwerk een belangrijke meerwaarde geven en als drager fungeren voor de daartoe benodigde voorzieningen, in samenhang met de belangen van natuur- en landschapsbescherming. Het voormalige mobilisatiecomplex is daarbij geschikt als schakellocatie naar recreatieve en toeristische activiteiten. Het terrein ligt aan de N512 en is als zodanig goed ontsloten.

Beoogd wordt om op het mobilisatiecomplex de groenwaarden te benutten en versterken. Maar dat niet alleen. Het complex biedt uitstekende mogelijkheden om als recreatief transferium te gaan fungeren en als uitvalsbasis voor het Slotkwartier. Daarnaast leent deze locatie zich voor uitbreiding van het water aan de noordzijde als retentiegebied.

De Berger- en Egmondermeer is verdeeld in de volgende tien polders: Bergermeerpolder, Egmonder Bovenpolder, Philisteinsepolder, Sammerspolder, Wimmenumpolder, Zuidermeerpolder, Polder het Maalwater, Bosmolenpolder, Visserijmolenpolder en Geestmolenpolder.

Fietsnetwerk

Wandelnetwerk

Bergermeer en Egmondermeer:
Fiets-, wandel- en vaarnetwerk

Oude Vaart met aan de horizon
voormalig mobilisatiecomplex
Egmond

Oude Vaart met rechts de grens van
het mobilisatiecomplex

Oude Vaart vanaf het
mobilisatiecomplex richting N512

Voormalig vliegveld Bergen

Duitse bunker bij Egmond aan den Hoef

Van gesloten bastion naar
landschappelijke eenheid

Voormalig mobilisatiecomplex Egmond aan
de Hoef

15.4 Netwerk Sterke Werken

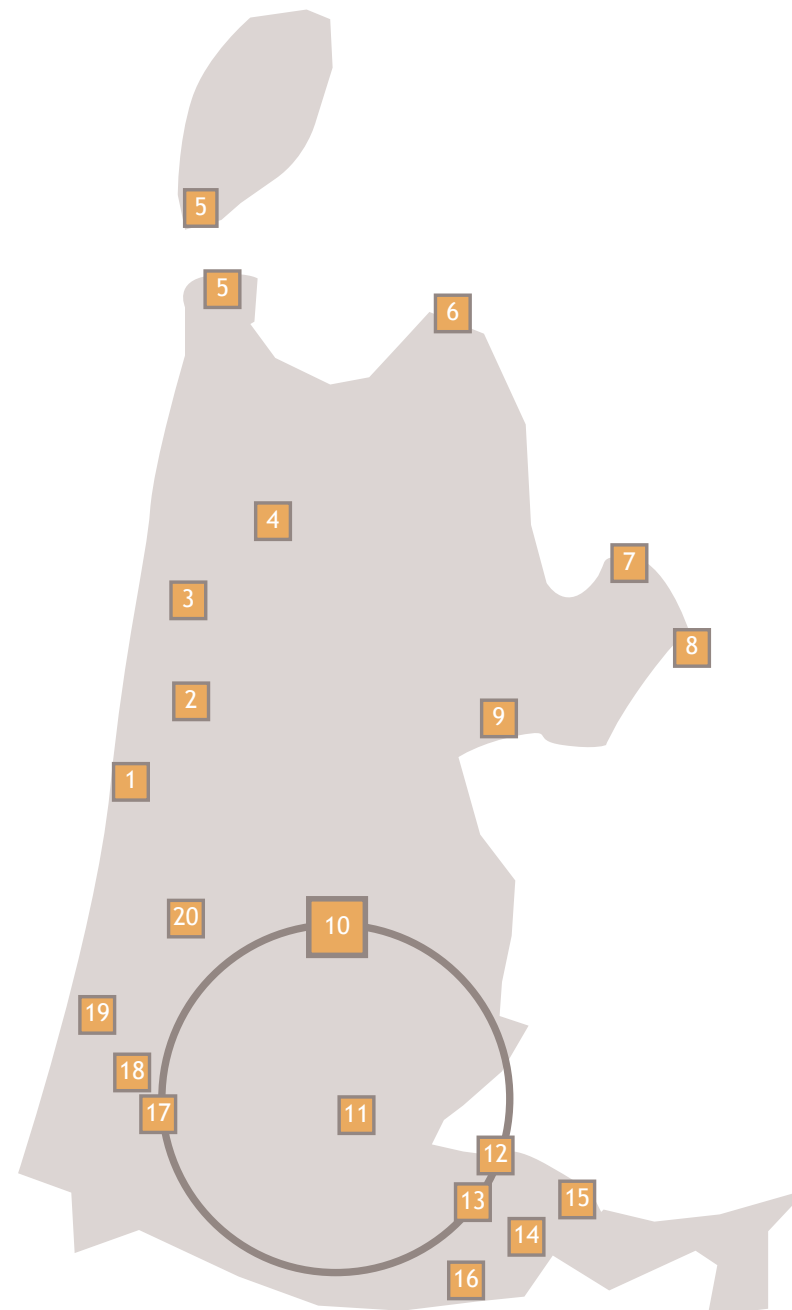
Het Kasteel Egmond, het Mobilisatiecomplex aan de Hoeferweg en het voormalige militaire vliegveld Bergen behoren tot de rijke verzameling van verdedigbare werken en verdedigingswerken in Noord-Holland. Van het rondel van Kasteel Egmond tot aan de laatste uitbreidingen op het MOB-complex worden ruim achthonderd jaar aandacht voor kracht en veiligheid omspannen.

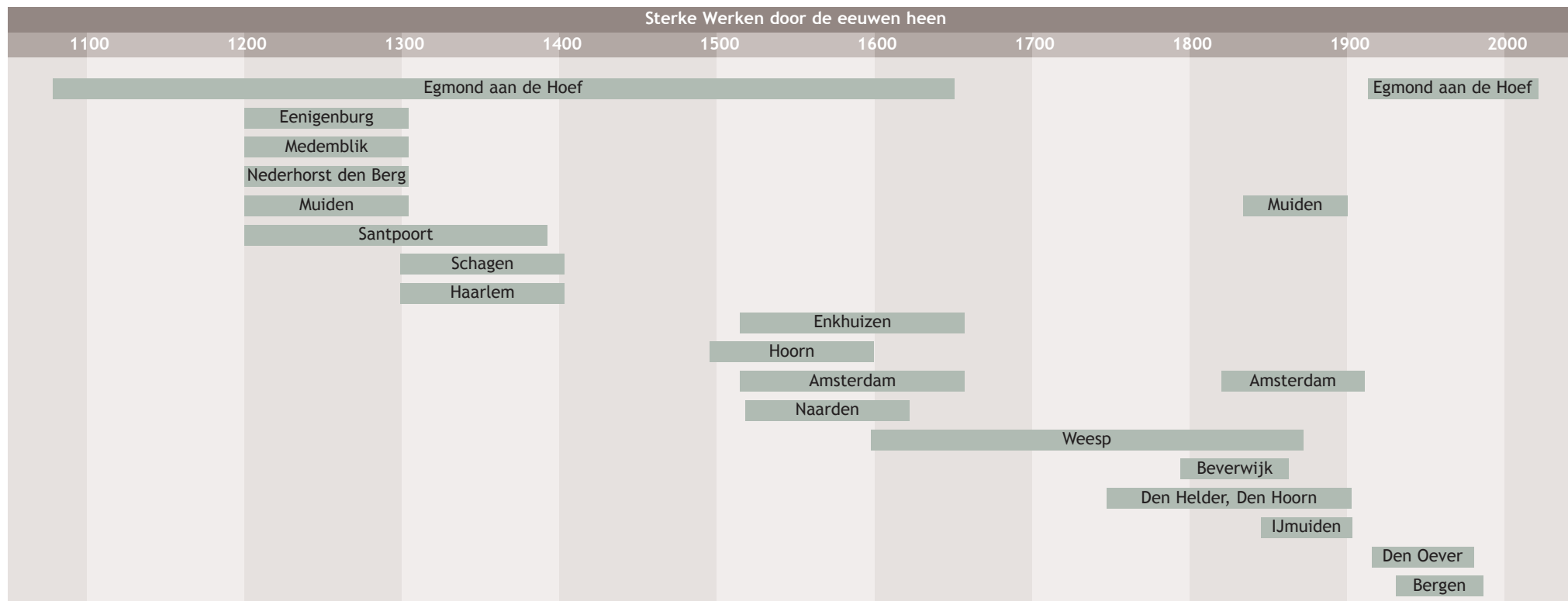
Er is veel voor te zeggen om de samenhang tussen de vele belangrijke "sterke werken" in Noord-Holland herkenbaar te maken als stepping stones in de Noordhollandse en vaderlandse geschiedenis: van de spanningen tussen Westfriezen en Hollanders in de 12de eeuw tot aan de Koude Oorlog in de 20ste eeuw.

De belangrijkste sterke werken leveren een voortreffelijke rondreis door Noord-Holland op. Het Slotkwartier, recreatief transferium MOB-complex en voormalig vliegveld Bergen worden opgenomen in een historische context met een toenemende toeristische belevingswaarde. Steeds meer van deze stepping stones worden de komende tijd voor het publiek ontsloten, bijvoorbeeld fort uit de Stelling van Amsterdam en verdedigingswerken uit de periode 1940-1945 in IJmuiden. Dit proces van toegankelijk en beleefbaar maken biedt voor de stepping stones in Egmond aan de Hoef en Bergen een wenkend perspectief.

Een rondje Noord-Holland in Sterke Werken:

		Eeuwaanduiding
1	Egmond aan de Hoef	Ruïne Kasteel Egmond Mobilisatiecomplex Hoeferweg XI-XV XX
2	Bergen	Voormalig militair vliegveld XX
3	Eenigenburg	Nuwendoorn XIII
4	Schagen	Slot Schagen XIV
5	Den Helder, Den Hoorn	Stelling van Den Helder, Fort Kijkduin XIX, XVIII
6	Den Oever	Stelling van Den Oever XX
7	Medemblik	Kasteel Radboud XIII
8	Enkhuizen	Drommedaris XVI-XVII
9	Hoorn	Hoofdtoren XVI
10	Amsterdam e.o.	Stelling van Amsterdam XIX-XX
11	Amsterdam	Schreierstoren, Munttoren, Montelbaanstoren XVI-XVII
12	Muiden	Vesting Muiden en Muider slot XIX, XIII
13	Weesp	Vesting Weesp met torenfort XVII-XIX
14	Weesp	Nieuwe Hollandsche Waterlinie met (Toren)fort Uitermeer XVII-XIX
15	Naarden	Vesting Naarden XVI
16	Nederhorst den Berg	Kasteel Nederhorst XIII
17	Haarlem	Amsterdamse Poort, Stadhuis, Huis Te Zanen, Huis Ter Kleef XIV
18	Santpoort	Ruïne Kasteel Brederode XIII-XIV
19	IJmuiden	Forteiland en Festung IJmuiden XIX-XX
20	Beverwijk	Lunetten Linie van Beverwijk XVIII-XIX

Egmond aan de Hoef

Nederhorst den Berg

Stelling van Amsterdam

IJmuiden

IJmuiden

Egmond aan de Hoef	Ruïne Kasteel Egmond	XI-XVI	Naarden	Vesting Naarden	XVI
Eenigenburg	Nuwendoorn	XIII	Weesp	Vesting Weesp met torenfort	XVII-XIX
Medemblik	Kasteel Radboud	XIII	Weesp	Nieuwe Hollandsche Waterlinie met (Toren)fort Uitermeer	XVII-XIX
Nederhorst den Berg	Kasteel Nederhorst	XIII	Beverwijk	Lunetten Linie van Beverwijk	XVIII-XIX
Muiden	Muiderslot	XIII	Den Helder, Den Hoorn	Fort Kijkduin, Stelling van Den Helder	XVIII, XIX
Santpoort	Ruïne Kasteel Brederode	XIII-XIV	Muiden	Vesting Muiden	XIX
Schagen	Slot Schagen	XIV	Amsterdam e.o.	Stelling van Amsterdam	XIX-XX
Haarlem	Amsterdamse Poort, Stadhuis, Huis Te Zanen, Huis Ter Kleef	XIV	IJmuiden	Forteiland en Festung IJmuiden	XIX-XX
Enkhuizen	Drommedaris	XVI-XVII	Den Oever	Stelling van Den Oever	XX
Hoorn	Hoofdtoren	XVI	Bergen	Voormalig militair vliegveld	XX
Amsterdam	Schreierstoren, Munttoren, Montelbaanstoren	XVI-XVII	Egmond aan de Hoef	Mobilisatiecomplex Hoeverweg	XX

Een plek waar letterlijk op recreatieve activiteiten wordt overgestapt, met de nadruk op fietsen, wandelen en lichte watersport.

Uit de kaart met het hoofdnetwerk van waterwegen tussen Egmond, Bergen, Alkmaar en Heiloo blijkt dat juist ter plaatse van het mobilisatiecomplex een belangrijke schakel ontbreekt. Door het verbinden van de Oude Vaart over een afstand van circa 350 meter met de Wimmenumer Vaart ontstaat in principe een waterrondgang tussen Bergen, Egmond en Alkmaar met als één van de hoogtepunten de verbinding van de Oude Vaart via de slotgracht van Kasteel Egmond en verder naar de Hoevervaart door plandeel De Lamoraal.

Evenals voor het vaarnetwerk geldt voor het wandelnetwerk dat enkele ontbrekende schakels moeten worden opgeheven, in het bijzonder waar het gaat om de ontsluiting en aansluiting van voormalige jaagpaden.

Door het verbinden van de Oude Vaart met de Wimmenumer Vaart ontstaat een waterrondgang tussen Egmond en Alkmaar.

Recreatief transferium

Fietsverhuur

Kanostation

16 ONTWIKKELING & REALISATIE

Oplevering Plandocument Slotkwartier.
December 2006

Vorbereiden Ontwikkelingsovereenkomst Slotkwartier.
December 2006

Sluiten van de Ontwikkelingsovereenkomst Slotkwartier.
Januari 2007

Opstelling Masterplan Slotkwartier.
Januari-Juli 2007

Vaststelling Masterplan Slotkwartier.
Juli 2007

Vorbereiding van een (inter)nationaal congres over historie, anachronisme en toekomst bij gebiedsontwikkelingen.
Juli-september 2007

Start bestemmingsplanfase en synchroon planuitwerkingsfase van het programma Masterplan; ter gelegenheid daarvan wordt het internationale congres gehouden.
September 2007

Vorbereiden en sluiten van een Exploitatieovereenkomst Slotkwartier.
Oktober-November 2007

17 SAMENWERKING

Projectwebsite: www.slotkwartier.net

Dit hoofdstuk bevat de resultaten van het uitgevoerde onderzoek naar, en het te hanteren samenwerkingsmodel voor de opstelling van het Masterplan met een verwijzing naar de fase van planuitwerking en planrealisatie.

Het doel is het oude dorp en het Slotkwartier zodanig op elkaar te betrekken dat het gebied voor bevolking en toeristen een aantrekkelijk verblijfsgebied wordt.

Daarbij blijven de cultuurhistorische sporen steeds integraal bestanddeel van de zorg voor archeologie, monumenten en historisch gewortelde stedenbouw. De veelzijdige opgave omvat versterking van de openbare ruimte, landschapontwikkeling, verbetering van het watersysteem, opwaardering van de toeristisch/recreatieve infrastructuur, gebouwde ontwikkelingen en monumentrestauraties.

Burgemeester en Wethouders van Bergen hebben aan De Hollandsche Stadsherstel verzocht om voorstellen te doen over het daadwerkelijk in exploitatie brengen van het plangebied Slotkwartier. De voorstellen zoals aangegeven in dit plandocument zijn veelomvattend, doch gebaseerd op het besef van kwaliteit en realiteit.

De volgende fase zal zijn de totstandkoming van een Masterplan en het daarop te baseren bestemmingsplan voor het plangebied Slotkwartier. Gedurende de Masterplanfase wordt aangegeven welke samenwerkingsvorm en welke daarmee samenhangende verdeling van verantwoordelijkheden voor een effectieve realisatie van het ruimtelijk programma noodzakelijk is. Nu reeds is duidelijk dat zowel de Gemeente Bergen als De Hollandsche Stadsherstel nauw moeten samenwerken om de beoogde ontwikkelingen actief tot stand te kunnen brengen. Beide partijen activeren vanuit hun publieke, private en gezamenlijke verantwoordelijkheden het omvangrijke ruimtelijke herontwikkelingsproces. Op onderdelen van dit proces sluiten zij allianties met, of geven zij opdracht aan andere partijen, bijvoorbeeld met betrekking tot landschapontwikkeling, waterhuishouding, monumentenzorg, toerisme en recreatie.

In het bijzonder belangrijk hierbij zijn de Provincie Noord-Holland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), en de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM).

De Gemeente Bergen en De Hollandsche hebben voor de opstelling van het Plandocument een samenwerkingsovereenkomst gesloten. In deze samenwerkingsovereenkomst is zekerheid voor De Hollandsche opgenomen ten aanzien van het aangaan van de ontwikkelingen van de vervolgfase. De zekerheid die de Gemeente aan de samenwerkingsovereenkomst ontleend is dit plandocument waarover de Gemeente Bergen en De Hollandsche wederzijds overeenstemming hebben bereikt.

Gedurende de vervolgfase wordt door De Hollandsche Stadsherstel in opdracht van de Gemeente Bergen een Masterplan voor het Slotkwartier ontwikkeld.

Belangrijke componenten voor het Masterplan zijn:

- Nota van Uitgangspunten
- Programma van Eisen
- Stedenbouwkundige visie met Nota van Toelichting
- Beeldkwaliteitsplan
- Communicatiestrategie (flankeert de vorming van het Masterplan)

De vorming van het Masterplan is een omvattend proces waarbij in het kader van het gemeenschappelijk en maatschappelijk zwaluwstaarten de voorgestelde componenten gezamenlijk worden vastgesteld.

Het Masterplan is de basis voor de planuitwerkingen (archeologie, monumentenzorg, stedenbouw, architectuur en landschapsarchitectuur). Ten aanzien van deze Masterplanfase sluiten de Gemeente Bergen en De Hollandsche een ontwikkelingsovereenkomst, zoals overeengekomen.

Dit is in kort bestek de wijze waarop Gemeente Bergen en De Hollandsche Stadsherstel tot een degelijke en voortschrijdende aanpak kunnen komen, waarbij iedere belanghebbende bij het Slotkwartier op een effectieve manier wordt betrokken, in het belang van de maatschappelijke uitvoerbaarheid en maximale ruimtelijke kwaliteit.

Daarbij wordt bijzondere waarde gehecht aan de te formeren Klankbordgroep, bestaande uit burgers die relevante maatschappelijke organisaties vertegenwoordigen en/of in het plangebied gevestigd zijn. De positieve ervaringen gedurende de opstelling van dit Plandocument met de Brainstormgroep kan op deze wijze worden voortgezet met de nieuw te vormen klankbordgroep.

Voor wat betreft de interne planorganisatie van de Gemeente Bergen en De Hollandsche en de toenemende omvang van de planvorming wordt overwogen om de huidige Coördinatiegroep Slotkwartier om te vormen tot Stuurgroep, met als kern de wethouder-portefeuillehouder van de Gemeente Bergen, de directie van De Hollandsche, en de projectleiders namens de Gemeente Bergen en De Hollandsche. Daarnaast komt dan in beeld een Projectgroep, bestaande uit de projectleiders namens de Gemeente Bergen en De Hollandsche en (ambtelijk) functionarissen uit de betrokken sectoren.

18 SUBSIDIES

18.1 Dorpsvernieuwing

Als gemeente kunt u in aanmerking komen voor subsidie op grond van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Het ISV is bedoeld voor gemeenten die een meerjaren ontwikkelingsprogramma (MOP, voor een periode van vijf jaar) indienen op het gebied van de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving door middel van fysieke maatregelen op het gebied van wonen, ruimte, milieu, fysieke stadseconomie en grootschalig groen. In het meerjarenplan kan het gaan om bijvoorbeeld: aanleg van nieuwe of de transformatie van bestaande wijken, parken of bedrijfsterreinen, bodemsanering, duurzame milieumaatregelen en dergelijke. Gemeenten kunnen ook op bovengenoemde onderdelen subsidie aanvragen voor projecten.

Gemeenten in de provincie Noord-Holland komen in aanmerking voor subsidie. De Rijksoverheid wil in de periode 2005-2010 de bouw van 26.000 woningen in Noord-Holland (minus ROA) stimuleren. In dat kader biedt de provincie Noord-Holland gemeenten de mogelijkheid om subsidie aan te vragen voor het doorlichten van financieel moeilijke locaties, voor externe advisering en voor toevoegingen aan de woningvoorraad. In aanmerking komen de centrumgemeenten Alkmaar, Haarlem en Hilversum en de overige gemeenten in de regio's Gooi- en Vechtstreek, IJmond en Zuid- en Noord-Kennemerland.

Om de stedelijke vernieuwing te versnellen en de kwaliteit te bevorderen is het InnovatieProgramma Stedelijke Vernieuwing (IPSV) ingesteld. Het IPSV maakt onderdeel uit van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV). Jaarlijks werd subsidie verleend aan creatieve en vernieuwende ideeën en projecten voor stedelijke vernieuwing. Nog tot 2008 monitort VROM de IPSV-voorbeeldprojecten. Verder wisselt het IPSV ook kennis en ervaringen uit de projecten uit.

18.2 Wonen

Het doel van WonenPlus van Provincie Noord-Holland is het verlenen van diensten t.b.v. het ondersteunen van de zelfredzaamheid, maatschappelijke participatie en het zelfstandig functioneren van ouderen, gehandicapten en chronisch zieken.

18.3 Groenverbetering en groenplan gemeente

P.M.

18.4 Natuurbouw en gebiedsontwikkeling

Het Fonds Natuur- en Landschapsbescherming Noord-Holland 1998 voorziet in de subsidiëring van zes verschillende activiteiten. Eén daarvan is het inrichten van reservaatgebieden en natuurontwikkelingsprojecten.

Op rijksniveau bepaalt het meerjarenprogramma ILG (MJP-Agenda Vitaal Platteland) de rijksinzet voor de onderhandelingen over het ILG-convenant. Het MJP bevat een overzicht van de doelen, een indicatieve verdeling van het beschikbare budget over de provincies én - waar mogelijk - een specificatie van de doelen per provincie. De provincies ontwikkelen een beleidskader waarin afwegingen voor de lange termijn een plek krijgen. Voor de periode van het ILG-convenant wordt dit geconcretiseerd in een provinciaal meerjarenprogramma. Elke provincie maakt haar beleidskeuzes in nauw overleg met gemeenten, waterschappen en andere regionale betrokkenen. Vanuit de provincies is het provinciale meerjarenprogramma de inzet voor de onderhandelingen over het ILG-convenant.

De commissie Investeringsbudget Landelijk Gebied van de Provincie Noord-Holland adviseert over de voorbereiding en uitvoering van integrale, gebiedsgerichte programma's en projecten voor natuur, recreatie, landschap, landbouw, milieu, water en sociaal-economische versterking. Deze programma's hebben tot doel het landelijk gebied van Noord-Holland te vernieuwen en te versterken. Het is een taak die voortvloeit uit de overdracht door het rijk aan de provincies van de zorg voor het landelijk gebied. (officieel op 1-1-2007). Voor de uitvoering van deze taak heeft het rijk diverse afzonderlijke rijksbijdrageregelingen op het terrein van landinrichting en natuur- en landschapszorg gebundeld tot één budget: Investeringsbudget Landelijk Gebied ILG. Samen met eigen geld van de provincie en middelen uit Europese fondsen kan de provincie projecten uitvoeren die gemeenten, waterschappen en boeren- en natuurbeschermingsorganisaties aanmelden.

18.5 Restauratie en herbestemming monument(en)

Wanneer u kosten maakt in verband met het in stand houden van monumentale objecten en beschermde dorps- en stadsgezichten kunt u daarvoor subsidie aanvragen bij de provincie. De subsidie kan worden aangevraagd door gemeenten, instellingen, stichtingen en verenigingen die gericht zijn op monumentenzorg. De provincie heeft een monumentenlijst waar ongeveer 550 provinciale monumenten staan vermeld. Het gaat om monumenten uit de periode 1850-1940 die representatief zijn voor een stuk geschiedenis van Noord-Holland. Het kan om woonhuizen, boerderijen, fabrieken of kerken gaan, maar ook om een grenspaal tussen twee gemeenten of terreinen die archeologisch zeer waardevol zijn. Tevens wenst de provincie jaarlijks gemiddeld twee "kanjers" te restaureren. Kanjers zijn provinciale monumenten, waarvan de subsidiabele restauratiekosten meer dan 226.890 euro bedragen. Gedeputeerde Staten kunnen één keer per twintig jaar subsidie verstrekken voor restauratiewerkzaamheden en één keer per twee jaar voor het volledige onderhoud van een provinciaal monument. Een monument dat in goede staat verkeert moet in die staat in stand worden gehouden. Instandhouding betekent preventief en structureel onderhoud aan een monument. Planmatig onderhoud is de beste garantie voor behoud. Uitstel van onderhoudswerkzaamheden leidt tot sneller verval door vervolgschade. Hierdoor is ingrijpend herstel eerder noodzakelijk. De overheid wil instandhouding van rijksmonumenten door eigenaren stimuleren. Laagrentende lening ter grootte van maximaal €150.000 van het Monumentenfonds Noord-Holland voor restauratie van provinciale of gemeentelijke monumenten.

18.6 Verbetering watersysteem, waterplan, baggeren

Met het Groen en Waterplan van de Provincie Noord-Holland wordt de realisatie van een groen-blauw raamwerk, dat de landschapstructuur duurzaam versterkt, georganiseerd. In het raamwerk zijn gewenste ecologische en recreatieve functies en verbindingen ondergebracht en zijn voorstellen uitgewerkt voor het verbeteren van bestaande natuurgebieden, parken, beken en de waterhuishouding in dat gebied. Het plan is vertaald naar een programma waarin een aantal deelgebieden worden benoemd waar diverse projecten zullen worden uitgevoerd.

De provincie Noord-Holland wil graag haar streekeigen landschapselementen behouden en subsidieert daarom achterstallig onderhoud, aanleg en herstel van deze karakteristieke landschapselementen. Een landschapselement is een streekeigen natuur- of landschapsobject dat een waardevolle landschappelijke, natuurwetenschappelijke of cultuurhistorische betekenis heeft. Elk jaar stelt de provincie bovendien een aantal speerpunten vast die dat jaar extra aandacht krijgen. Deze elementen maken in dat jaar een grotere kans om gesubsidieerd te worden dan andere elementen. De speerpunten van 2005 zijn:

- 1 - iepenbeplantingen in gemeenten waar iepziekte een groot probleem is;
- 2 - duinrellen en duinwateren.

In 2006 stelt de provincie Noord-Holland een bedrag beschikbaar voor de volgende waterthema's:

- veiligheid;
- wateroverlast en watertekort;
- waterkwaliteit;
- stedelijk grondwater;
- verdroging.

Door projecten financieel te ondersteunen draagt de provincie bij aan de realisering van de doelstellingen uit het Provinciaal Waterplan 2006-2010 'Bewust omgaan met Water'. In 2006 is het beschikbare budget 750.000 euro.

Subsidie wordt uitsluitend verstrekt aan organisaties en particulieren die samenwerken op het gebied van waterbeheer. Iedereen kan in principe een project indienen zolang er afstemming met het waterschap heeft plaatsgevonden. Projecten dienen een multifunctioneel karakter te hebben: zij dragen ook bij aan andere doelen van het provinciaal beleid op het gebied van natuur, milieu, landschap, recreatie, cultuurhistorie of economische ontwikkeling.

De subsidie voor een project bedraagt 50% van de noodzakelijk geachte kosten met een maximum van 100.000 euro. De subsidie wordt verleend in de vorm van een tekortsubsidie. De subsidiabele kosten zijn de kosten van planvoorbereiding, haalbaarheidsonderzoeken en (her)inrichting die bijdragen aan de realisatie van doelen van het Provinciaal Waterplan binnen de waterthema's.

In samenwerking met het Hoogheemraadschap heeft de gemeente Bergen een baggerplan opgesteld. Alle watergangen en vijvers in het bebouwde gebied van Schoorl, Egmond en Bergen worden in een periode van tien jaar opnieuw op diepte gebracht om een goede doorstroming in stand te houden of te bevorderen.

Het baggeren zorgt voor minder stankoverlast en een goede doorstroom in de stadsbeken. Maandag 18 september 2006 is begonnen met de werkzaamheden. Voor de komende drie jaar maakt de gemeente gebruik van een subsidieregeling van de Provincie. Ook het gemeentebestuur heeft geld ter beschikking gesteld om de noodzakelijke werkzaamheden uit te voeren.

Algemene subsidies Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier zijn (incidentele) kleine bijdragen van het bestuur aan watergerelateerde zaken. Vaak betreft het projecten met een cultuurhistorisch karakter.

Subsidies worden verstrekt volgens de criteria die genoemd zijn in de Subsidieverordening. Uitgangspunt is dat de activiteiten moeten passen binnen de taken en de daarvan afgeleide doelstellingen die het Hoogheemraadschap nastreeft. Er moet dus een directe relatie zijn tussen de taken van het Hoogheemraadschap en de te subsidiëren activiteiten.

18.7 Verbetering lichte recreatie-toervaart

De omzetting van het beleid in concrete projecten vindt jaarlijks plaats in het Meerjaren Uitvoerings Programma (MUP) van SRN. Bij de realisatie van deze projecten wordt uitgegaan van een integrale aanpak. Daarvoor dienen uiteraard alle beschikbare ruimtelijke maar ook financiële middelen, te worden gemobiliseerd.

Deelname van publieke en private ondernemingen aan dit uitvoeringsprogramma wordt bevorderd. De in het MUP opgenomen projecten kunnen voor een financiële bijdrage in aanmerking komen. Ze dienen via de provincie te worden aangemeld bij SRN. Na indiening beoordeelt het bestuur van de stichting het project op basis van onder andere de volgende criteria: primair BRTN-knelpunt, kwaliteitsverbetering toervaartnet, veiligheid, integraliteit en meerwaarde. Kwaliteit en duurzaamheid kunnen op deze manier het best worden gewaarborgd. Dat is in het belang van alle partijen die baat hebben bij een gezonde en verantwoorde ontwikkeling van de Nederlandse recreatietoervaart.

18.8 Toeristische infrastructuur

De provincie Noord-Holland vindt het belangrijk dat er voldoende openbaar toegankelijke basisvoorzieningen voor recreatie en randvoorwaarden voor florerend toerisme beschikbaar zijn. De beleidsterreinen openluchtrecreatie en toerisme hebben gezamenlijk de Agenda Recreatie en Toerisme 2004-2007 opgesteld. Daarbij is de integratie gezocht met cultuur-historie en plattelandontwikkeling. Deze deelverordening maakt het mogelijk de provinciale subsidiegelden voor recreatie en toerisme gezamenlijk en gericht in te zetten op projecten van derden die bijdragen aan het realiseren van de eindresultaten van de Agenda.

De provincie Noord-Holland richt zich op instandhouding, vernieuwing, aanleg en bereikbaarheid van recreatievoorzieningen in evenwicht met de verstedelijking. Zij vindt dit van wezenlijk belang voor de kwaliteit van het leefmilieu in Noord-Holland en heeft om dit doel te realiseren een deelverordening vastgesteld. Gedurende de looptijd van de regeling (Deelverordening vernieuwingsimpuls Openluchtrecreatie Noord-Holland 2004) stelt de provincie in totaal 20 miljoen euro beschikbaar voor subsidies, die realisatie van de volgende 4 doelen dienen:

- vervanging en vernieuwing van bestaande openluchtrecreatievoorzieningen;
- het realiseren van recreatieverbindingen van stedelijke gebieden met gebieden die voor recreatie belangrijk zijn;
- het realiseren van extra kwaliteit van openluchtrecreatievoorzieningen;
- het realiseren van integrale projecten.

Als gemeente of andere publiekrechtelijke rechtspersoon kunt u subsidie aanvragen voor projecten die verkeersonveilige situaties verbeteren, goede voorzieningen voor het openbaar vervoer bieden en bijdragen aan een compleet (regionaal) fietsnetwerk (kleine infrastructuur). Tevens kunt u als gemeente of andere publiekrechtelijke rechtspersoon of non-profit organisatie in aanmerking komen voor subsidie voor projecten die middels educatie en voorlichting de verkeersveiligheid te bevorderen (gedragsbeïnvloeding).

18.9 Archeologie

Sporen van oude beschavingen bevinden zich in onze bodem. De provincie Noord-Holland vindt deze archeologische waarden belangrijk voor de identiteit en het karakter van onze provincie. Daarom willen wij incidentele initiatieven voor participatie en educatie voor archeologie subsidiëren. Wij vinden het belangrijk dat inwoners en bezoekers meewerken aan het behoud en beheer van het Noord-Hollandse archeologisch erfgoed.

19

SAMENVATTING

Reeds vele jaren bestaat de behoefte om het historisch waardevolle Slotkwartier van Egmond aan de Hoef meer in het centrum van de belangstelling te plaatsen.

De ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst Slotkwartier tussen B&W van Bergen en De Hollandsche op 12 januari 2006 markeerde de officiële start van planvorming en gebiedsontwikkeling in Egmond aan de Hoef.

Ooit was Kasteel Egmond één van de machtscentra van Holland. Tussen 1933 en 1935 werden de fundamentresten opgegraven en eigentijds aangevuld tot een grondplan, dat als zodanig ook vandaag de dag nog herkenbaar is.

Het doel van de gebiedsontwikkeling is om het oude dorp en het Slotkwartier zodanig op elkaar te betrekken dat het Slotkwartier voor de bewoners, zowel voor de regionale bevolking als voor de vele (bad)gasten een aantrekkelijk verblijfsgebied wordt.

Het voorliggende plandocument is het resultaat van de inspirerende en constructieve samenwerking in de coördinatie- en brainstormgroep, alsmede de ruimtelijke analyse door de Hollandsche in het kader van de Samenwerkingsovereenkomst met de Gemeente Bergen.

De filosofie voor de toekomstige ontwikkeling van het Slotkwartier en omgeving is gelegen in de voortzetting van de historische continuïteit.

Dit betekent dat er zorgvuldig met het gebied wordt omgegaan en dat er nieuwe ontwikkelingen mogelijk zijn. Juist het aantrekkelijk maken van dit gebied kan een belangrijke impuls zijn.

Het Slotkwartier kent vijf plandelen: Kasteelruïne, Slotkapel, Slotpark, Slotweg en De Lamoraal.

Deze plandelen worden apart vernoemd omdat zij zich qua ruimtelijke opgave van elkaar onderscheiden maar desalniettemin één geheel vormen.

Bij de kasteelruïne is de ruimtelijke opgave consolidatie en heroriëntatie. Openbare en verblijfsfuncties worden als ruimtelijke dimensie toegevoegd. De aanwezige resten van de kasteelruïne van omstreeks 1645 wordt gerestaureerd en aangevuld met eigentijdse harmonische architectuur. Het kasteel wordt een in hoofdzaak semi-openbaar domein met diverse verblijfsfuncties en een gastvrije ruimte voor zowel bewoners van Egmond als bezoekers van elders. Denkbaar is een samenhang tussen openbare functies, woonfuncties en hotelfunctie.

De Slotkapel en het bijbehorende fraai begroeide terrein vormt een waardevol overgangsgebied naar het oude dorp Egmond aan de Hoef. In dit plandeel zijn geen ontwikkelingen voorzien, doch ligt de nadruk op consolidatie.

In het plandeel Slotpark wordt de relatie met de kasteelruïne versterkt en worden - deels gebouwde - functies toegevoegd.

Bij het plandeel Slotweg ligt het accent op consolidatie en herbestemming. Op beperkte schaal wordt daarbij inbreiding van woonfuncties voorzien, geheel in lijn met de kleinschalige ruimtelijke articulatie van de ruimtelijke structuur.

De Lamoraal - thans een weilandgebied met agrarische functie - vormt tenslotte vooral een landschappelijke uitdaging, waarbij nieuw evenwicht denkbaar is tussen groene en watergeoriënteerde natuurontwikkelingen, aangevuld met een extensieve inpassing van ecologische bebouwing. Betreffend plandeel is een belangrijke groene schakel naar het aangrenzende buitengebied.

Bijzondere aandacht vergt de verkeersontsluiting van het plangebied, waarbij twee rotondes of rotondes in de N512 worden voorgesteld ter hoogte van de bussluis en de Mosselaan. De Kalkovenweg die plandeel De Lamoraal doorsnijdt, kan daardoor vervallen.

Om parkeeroverlast te voorkomen, ook voor de huidige bewoners, wordt uitgegaan van het (semi-) ondergronds brengen van auto's, zowel voor bewoners en werkenden, als voor bezoekers.

Uitwerking van het plandocument tot een Masterplan vindt plaats in eerste helft van 2007. Het Masterplan vormt de basis voor een nieuw bestemmingsplan.